

CHƯƠNG 3

LÀM MỘT NGƯỜI CÓ TÂM TRẠNG THOẢI MÁI

Cuộc sống vốn thiên biến vạn hóa, bi hoan li hợp, sinh lão bệnh tử, thiên tai nhân họa, hi nộ ai lạc, tất cả đều khó lòng tránh khỏi. Nỗi thất vọng sau một lần bị từ chối, lỗi lầm của một người bạn, một câu nói quá khích, tất cả đều có thể ảnh hưởng tới tâm trạng của chúng ta. Trong cuộc sống có rất nhiều việc không được như ý muốn của chúng ta, điều này yêu cầu mỗi người chúng ta phải học được cách điều chỉnh tâm trạng của chính mình.

Trên đời này có hai chuyện mà chúng ta không thể không làm: thứ nhất là bước đi, thứ hai là dừng lại xem xem có phải mình đang có tâm trạng thoải mái hay không. Tâm trạng thoải mái là người bạn tốt trong suốt cả cuộc đời của con người, khiến con người cảm thấy vui vẻ và khỏe mạnh. Chỉ khi có được tâm trạng thoải mái thì bạn mới có thể giữ được bình tĩnh trước mọi sự việc xảy ra. Vậy như thế nào mới gọi là tâm trạng thoải mái? Đó chính là tấm lòng rộng rãi, không vướng bận ưu phiền.

1. Bản thân sự lạc quan đã là thành công

Chủ tịch của tập đoàn Intel- Andrew Grove- từng là một nhân vật nổi tiếng trên tạp chí “Times” của Mỹ. Vào những năm 70 của thế kỉ XX, ông đã tạo câu chuyện thần thoại về chất bán dẫn. Rất nhiều người chỉ biết đến ông như là một triệu phú của Mỹ mà không biết rằng cuộc đời của ông cũng chứa đựng biết bao khó khăn và thử thách.

Do hoàn cảnh gia đình nghèo túng, ngay từ nhỏ Andrew Grove đã phải nếm trải nỗi khổ cực ăn không đủ no, mặc không đủ ấm, bị người đời khinh thường. Ông thề với lòng mình rằng nhất định phải trở thành một người xuất sắc hơn mọi người khác. Ông tỏ ra trưởng thành hơn rất nhiều so với các bạn cùng trang lứa, trong thời gian đi học đã có biểu hiện của một thiên tài kinh doanh. Ông có thể mua về các linh kiện chất bán dẫn đủ loại trên thị trường, sau khi sửa chữa lại thì bán cho các bạn với giá rẻ, ông chỉ thu về một chút chi phí mà thôi. Do chất bán dẫn mà ông lắp ráp lại rẻ hơn rất nhiều so với loại mới trên thị trường, hơn nữa chất lượng lại không hề thua kém nên đã tiêu thụ được một lượng rất lớn trong trường học. Thành tích học tập của ông cũng rất xuất sắc, đức tính hiếu học và tài trí của ông trong lĩnh vực kinh doanh nhận được nhiều sự khen ngợi từ các thầy cô giáo. Nhưng không ai có thể ngờ rằng ông lại là một người hết sức bi quan. Có thể do chịu ảnh hưởng của hoàn cảnh gia đình khó khăn nên cách ông cư xử với mọi việc đều hết sức cực đoan. Điều này được thể hiện rất rõ trong con đường kinh doanh sau này của ông.

Đó là một buổi chiều sau khi Andrew Grove bị phá sản lần thứ ba. Một mình ông đi dạo bên cạnh dòng sông ở quê nhà. Cha mẹ ông đã mất từ rất sớm, khi nghĩ tới sự nghiệp mà mình phải biết

bao vất vả khó nhọc mới gây dựng nên hết lần này đến lần khác bị phá sản, trong lòng ông như bị phủ một đám mây đen. Quá đau đớn, ông liền khóc to lên một hồi lâu, sau đó ngồi ngẩn ra nhìn dòng nước sông chảy qua trước mặt. Ông nghĩ nếu bây giờ mình mà nhảy xuống nước sông thì sẽ nhanh chóng được giải thoát, tất cả mọi ưu phiền trên thế gian này sẽ chẳng còn liên quan gì tới mình nữa.

Đột nhiên từ bờ sông bên kia xuất hiện một chàng thanh niên có bộ dạng hết sức vui vẻ, trên vai vác một chiếc giỏ đựng cá đang vừa lẩm nhẩm hát vừa bước qua cầu để sang bên này sông. Chàng trai đó chính là Larry Moore. Andrew Grove cảm thấy tò mò trước bộ dạng của Larry Moore bèn hỏi: “Chào anh, hôm nay anh có câu được nhiều cá không?” Larry Moore đáp: “Không, hôm nay tôi chẳng câu được con cá nào”. Larry Moore vừa nói vừa đặt chiếc giỏ cá xuống, quả nhiên bên trong trống không chẳng có gì. Andrew Grove thấy lạ bèn hỏi tiếp: “Anh đã chẳng kiếm được gì, tại sao lại còn vui vẻ như vậy?” Larry Moore cười đáp: “Tôi câu cá không phải hoàn toàn để kiếm tiền, mà là để hưởng thụ niềm vui trong lúc câu cá. Lẽ nào anh không cảm thấy dòng sông dưới ánh hoàng hôn đẹp hơn lúc bình thường hay sao?” Câu nói này khiến Andrew Grove như bừng tỉnh. Vậy là Larry Moore, một người vốn chẳng hiểu biết gì về kinh doanh, sau này đã trở thành người trợ lý không thể thiếu của Andrew Grove, chủ tịch tập đoàn Intel.

Sau lần thất bại thứ ba này, tập đoàn Intel đã nhanh chóng khôi phục với tốc độ thần kì, Andrew Grove cũng trở thành một tỉ phú của nước Mỹ. Trong những năm tháng khởi nghiệp, các cổ đông của tập đoàn cũng như những nhân viên kỹ thuật ưu tú đã không chỉ một lần đặt ra câu hỏi đối với chủ tịch Andrew Grove, đó là tại sao một người không hề có chút hiểu biết gì về chất bán dẫn, cũng chẳng có tài kinh doanh như Larry Moore lại được trọng dụng như vậy?

Mỗi lần nghe thấy câu hỏi này, Andrew Grove đều bình tĩnh trả lời rằng: “Đúng vậy, quả thật anh ta chẳng hiểu biết gì về lĩnh vực gì, còn tôi không hề thiếu trí thông minh hay tài kinh doanh, càng không hề thiếu kỹ thuật. Cái mà tôi thiếu chính là thái độ lạc quan của anh ta khi đối diện với khó khăn và tính tình rộng rãi khi đối xử với mọi người. Chính thái độ lạc quan và tính tình rộng rãi này của anh ta đã có ảnh hưởng tốt đến tôi, giúp tôi không đưa ra những quyết định sai lầm”.

Bài học làm người

Bản thân sự lạc quan đã là thành công, bởi khi một người có thể giữ được tinh thần lạc quan thì chúng ta người đó đã chiến thắng tất cả bi quan, chiến thắng chính bản thân mình, trong lòng luôn tràn ngập ánh sáng và hi vọng, tâm trạng hết sức lành mạnh.

Những người lạc quan khi đối diện với khó khăn có thể đối phó một cách bình tĩnh như không có gì, bởi họ tin rằng mình sẽ chiến thắng tất cả, chẳng có gì phải lo sợ. Năm Đặng Tiểu Bình tám mươi tuổi, thủ tướng Liên bang Đức từng hỏi “bí quyết trường thọ” của ông là gì, Đặng Tiểu Bình

đáp: “Trời có sập xuống thì tôi cũng không sợ vì sẽ có người đứng ra chống đỡ”. Chính nhờ tinh thần lạc quan hiem có như vậy đã giúp cho Đặng Tiểu Bình không những trường thọ mà còn có trí tuệ hết sức minh mẫn.

Tục ngữ có câu: “Bầu trời còn lớn hơn mặt đất, lòng người còn rộng hơn bầu trời”. Một người lạc quan thì sẽ chẳng thể nào bị đánh bại bởi bất kì khó khăn nào, bởi lạc quan chính là biểu hiện của tâm hồn rộng rãi khoáng đạt, là nền tảng trong các mối quan hệ xã hội, là sự đảm bảo cho việc học tập hiệu quả, là thứ vũ khí để chiến thắng khó khăn.

Vậy làm thế nào để có được tinh thần lạc quan? Trước hết chúng ta cần thiết lập nhân sinh quan và giá trị quan đúng đắn. Thứ hai không nên yêu cầu quá nhiều đối với bản thân, nên đặt mục tiêu trong phạm vi khả năng có thể của mình. Thứ ba cần học cách tự điều chỉnh tâm trạng của mình, gạt bỏ những tình cảm không tốt. Chỉ khi làm được như vậy thì bạn mới có được một tâm trạng minh mẫn, mới có thể tiến tới ngày mai tương sáng.

2. Không nên bộc lộ hết tài năng

Bộ phim truyền hình Nhật Bản “Chuyện Osin” đã từng gây ảnh hưởng sâu sắc đối với một thế hệ người xem. Osin là nhân vật nữ chính trong bộ phim này.

Bộ phim có nhiều tình tiết như sau: Osin phải rất khó khăn mới khiến cho ông chủ tiệm cắt tóc đồng ý cho cô ở lại đó làm thuê, cô cảm thấy nên cần cù chịu khó, chủ động tìm việc làm. Vậy là trước khi mọi người thức dậy thì cô đã quét xong nhà, lau sạch sẽ tất cả mọi dụng cụ bên trong cửa hiệu cắt tóc.

Osin không thể ngờ rằng sự chăm chỉ của mình lại dẫn tới sự khó chịu của người khác. Cô gái vốn chịu trách nhiệm lau dọn vệ sinh là biểu hiện rất không vui, thường gây sự với Osin. May mà về sau có cơ hội nên hai người mới hóa giải được hiểu lầm. Lúc này Osin mới ý thức được rằng mình đã vô tình chiếm đoạt công việc của người khác.

Osin vốn là người thông minh nên đã nhanh chóng tìm một công việc khác chưa có ai làm: rót nước cho những vị khách đang ngồi chờ tới lượt, lau giày cho những vị khách chuẩn bị rời đi, từ đó mở ra một lĩnh vực mới cho mình, giành được sự khen ngợi của ông chủ, hoan nghênh của đồng nghiệp và sự tán thưởng của khách hàng.

Vốn không hề có ý thể hiện bản thân, nhưng do làm việc vượt quá chức trách dẫn tới sự bất mãn của đồng nghiệp, đây là một hiện tượng phổ biến trong công việc. Bởi vậy chúng ta cần rút ra bài học từ câu chuyện này, khi mới bắt đầu làm việc, cho dù là việc gì mình cũng biết làm thì cũng không nên biểu hiện ra quá nhiều, mà nên làm tốt những công việc trong phạm vi chức trách của mình trước đã.

Lý Khoa là chủ nhiệm văn phòng một cơ quan của chính phủ. Khi nói tới vấn đề những người mới vào làm thường vội vàng thể hiện bản thân ở đơn vị, ông không tránh khỏi lắc đầu thờ dãi.

Ông nói, có năm văn phòng tuyển về một sinh viên tốt nghiệp tiếng Trung, con người ta hết sức chăm chỉ nung lại thường chăm chỉ không đúng chỗ.

Ngày thứ ba khi cậu sinh viên kia tới làm, nhìn thấy trên bàn làm việc của Lý Khoa có một bài phát biểu của lãnh đạo, cậu cảm thấy phần kết thúc của bài văn chưa được hợp lý lắm, vậy là chưa hề được sự đồng ý của Lý Văn Khoa đã tự ý mang bài phát biểu đó về sửa lại. Sau khi sửa xong còn trực tiếp đưa bài phát biểu tận tay lãnh đạo.

Bản thảo ban đầu của bài phát biểu đó là do Lý Khoa viết, đã đưa lãnh đạo xem qua, đồng thời dựa trên ý của lãnh đạo để sửa chữa, phần kết thúc của bài văn cũng được lãnh đạo quen dùng rồi.

Khi bắt đầu cuộc họp, lãnh đạo đọc bài phát biểu lên cảm thấy rất trúc trặc, văn phong khác xa so với thói quen của mình nên sau cuộc họp, lãnh đạo liền nổi trận lôi đình với Lý Khoa, làm Lý Khoa rất uất ức.

Sau khi sự việc xảy ra, Lý Khoa liền gọi cậu sinh viên mới tốt nghiệp kia ra hỏi rõ ràng. Cậu ta cho rằng mình chẳng làm gì sai, hơn nữa còn giải thích rằng đó là vì muốn tốt cho lãnh đạo. Bởi cậu ta cố chấp như vậy, chỉ biết làm theo ý mình nên về sau các đồng nghiệp trong văn phòng đều rất ghét cậu ta.

Bài học làm người

Người xưa có câu: “Không nên bộc lộ hết tài năng của mình”. Khi chúng ta bước vào một môi trường học tập hay làm việc mới, tuyệt đối không nên vội vàng thể hiện bản thân, nếu không hậu quả sẽ khôn lường.

Cho dù bạn có tài năng đến mức độ nào thì cũng cần dùng nó ở đúng lúc đúng chỗ. Nếu bộc lộ khả năng quá sớm, khi vấn đề vẫn chưa nghiêm trọng thì cũng không thể hiện được tầm quan trọng của bạn, càng không thể đạt được hiệu quả gây ấn tượng như mong đợi. Mặt khác, nếu bộc lộ khả năng quá sớm thì người khác sẽ coi bạn là kẻ địch trước tiên, thậm chí là kẻ địch mạnh nhất, sẽ có sự chuẩn bị đối phó với bạn, bạn cũng sẽ không có cơ hội để tấn công đối phương một cách bất ngờ nữa. Còn nếu bộc lộ quá nhiều khả năng thì sao? Thì thường gây cho người khác cảm giác bạn là người kiêu căng tự mãn, chỉ khiến người khác thấy phản cảm. Bởi vậy khi làm bất cứ việc gì nhất định phải xác định rõ vị trí của mình, sau đó mới thi triển tài năng, hơn nữa phải biết giữ lại một phần, dùng vào đúng lúc đúng chỗ. Đây cũng là một vấn đề về tâm trạng, những người có tâm trạng tốt thì tuyệt đối sẽ không vội vàng bộc lộ tài năng của mình.

Rất nhiều những sinh viên vừa mới rời khỏi băng ghế nhà trường đều có mong muốn được cống hiến hết mình cho sự nghiệp, bởi vậy khi tới đơn vị công tác mới, khi làm việc gì cũng muốn xung phong làm trước tiên để giành được cảm tình của người khác. Nhưng thực tế thì sao, ngược lại còn “chữa lợn lành thành lợn què”. Vậy trong tình huống như vậy nên thể hiện bản thân như thế nào? Trước tiên cần thể hiện khả năng làm việc trong phạm vi chức trách của mình. Thứ hai, tìm được những công việc mà người khác chưa có ai làm, nếu không thể không xâm phạm vào phạm vi chức trách của người khác thì trước tiên phải được sự ủng hộ của cấp trên, sau đó phải nói rõ với người chịu trách nhiệm về công việc đó. Thứ ba, là một người mới thì bạn cần học hỏi những người có nhiều kinh nghiệm, cho dù bạn cảm thấy phương pháp của họ chẳng có gì đáng để học hỏi thì cũng không nên biểu lộ ra bên ngoài. Cuối cùng, hãy giành một chút thời gian cho mình để tổng kết công việc, tránh mắc phải một số lỗi đơn giản, không nên vừa mới bắt đầu làm việc đã để cho người khác coi thường bạn.

3. Lùi một bước để tiến hai bước

Châu Tường vừa mới tốt nghiệp đại học, muốn vào làm ở một công ty cơ khí quy mô lớn, nhưng công ty này lại có yêu cầu tương đối cao đối với các ứng viên, các sinh viên mới tốt nghiệp chưa có kinh nghiệm thường không được lựa chọn.

Châu Tường bèn tìm đến phòng nhân sự của công ty, đề xuất nguyện vọng được cống hiến hết sức mình cho công ty mà không cần đền đáp, mong công ty hãy phân cho mình bất kỳ một công việc nào, anh chấp nhận làm việc mà không có tiền lương. Lúc đầu công ty cảm thấy làm như vậy là không được, nhưng sau khi suy xét thấy chẳng cần phải mất chút chi phí nào, cũng chẳng cần phải bận tâm gì, vậy là bèn bàn giao cho Châu Tường công việc quét dọn mặt sắt trong nhà xưởng. Một năm sau, Châu Tường chăm chỉ làm tốt công việc tuy đơn giản nhưng rất mệt nhọc này. Để nuôi sống bản thân, sau khi hết giờ làm anh còn phải đến làm thêm tại quán rượu. Làm như vậy tuy giành được thiện cảm của ông chủ và các công nhân nhưng vẫn chưa có ai đề cập tới vấn đề tuyển dụng anh.

Có một khoảng thời gian rất nhiều đơn đặt hàng của công ty lần lượt bị gửi trả lại, nguyên nhân là do chất lượng sản phẩm có vấn đề, do vậy công ty phải chịu tổn thất rất lớn. Hội đồng quản trị của công ty đứng trước nguy cơ này phải triệu tập hội nghị cổ đông khẩn cấp để giải quyết vấn đề, khi hội nghị đã tiến hành được hơn một nửa thời gian mà vẫn chưa có tiến triển gì, Châu Tường đã giải thích một cách cặn kẽ về nguyên nhân xuất hiện vấn đề này, khiến tất cả mọi người đều phải nể phục. Đồng thời anh còn đưa ra cách nhìn của riêng mình về vấn đề kỹ thuật, sau đó đưa ra bản vẽ cải tiến sản phẩm do mình tạo ra. Thiết kế này vừa có thể giữ lại được những ưu điểm của máy móc hiện nay, đồng thời khắc phục được vấn đề mới xuất hiện. Tổng giám đốc cũng như hội đồng cổ đông sau khi thấy một người công nhân dọn vệ sinh lại có được những ý kiến xuất sắc như vậy bèn hỏi rõ hoàn cảnh và tình trạng công việc hiện nay của Châu Tường. Anh bèn lần lượt kể rõ về kế hoạch của mình. Sau khi hội đồng cổ đông tiến hành biểu quyết, Châu Tường đã được chọn làm phó tổng giám đốc phụ trách vấn đề kỹ thuật sản xuất.

Thì ra trong quãng thời gian Châu Tường làm nhân viên quét dọn đã tận dụng tính chất công việc của mình là được tự ý ra vào mọi nơi để chuyên tâm vào việc nghiên cứu tình hình sản xuất của các bộ phận trong cả công ty, đồng thời tiến hành ghi chép rất tỉ mỉ. Cuối cùng anh nhận thấy việc sản xuất của công ty tồn tại vấn đề về mặt kỹ thuật, bèn thiết kế ra biện pháp giải quyết cho vấn đề đó. Vì việc này mà anh đã mất thời gian gần một năm trời để thiết kế, thống kê số liệu với quy mô rất lớn, tạo cơ sở để cuối cùng có thể thi triển được tài năng của mình.

Một con người phải có chí hướng thì mới có ý chí đấu tranh. Nhưng chỉ có chí hướng không thôi thì chưa đủ, để thực hiện chí hướng của mình thì đôi lúc thậm chí bạn phải lựa chọn bắt đầu từ con số không. Khi bạn ở những vị trí thấp không có tiếng tăm gì thì hãy mạnh dạn thử tạm thời hạ thấp mục tiêu vật chất, lợi ích kinh tế hoặc tham vọng trong sự nghiệp của mình xuống một chút, làm tốt những việc bình thường của một người bình thường, bởi một trạng thái tâm lý ổn định như vậy có thể khiến bạn phát hiện được rất nhiều cơ hội ở một vị trí bình thường, từ đó tạo cơ sở cho sự thăng tiến của bạn.

Có một tiến sĩ ngành công nghệ thông tin đi du học tại Mỹ, sau khi học xong thì ở lại Mỹ làm việc. Do có bằng cấp tiến sĩ nên tiêu chuẩn tìm việc của anh ta đương nhiên không hề thấp chút nào. Kết quả anh liên tục gặp khó khăn khi tìm việc, rất nhiều công ty đều không tuyển dụng anh. Sau khi suy đi tính lại, anh quyết định mang tất cả bằng cấp học vị của mình cất đi, chỉ tìm việc dựa vào tấm bằng tốt nghiệp cấp ba mà thôi.

Không bao lâu sau, anh được một công ty nhận vào làm nhân viên lập trình. Đối với anh thì công việc này chẳng hề xứng tầm một chút nào, nhưng anh vẫn chăm chỉ làm việc, không hề qua loa đại khái. Không lâu sau ông chủ nhận thấy anh có thể phát hiện ra các lỗi trong khi lập trình, điều mà không phải một lập trình viên thông thường nào cũng có thể làm được. Lúc này anh mới đưa tấm bằng đại học của mình ra, ông chủ bèn cất nhắc anh lên làm một công việc tương đương với trình độ của cử nhân đại học.

Lại qua một thời gian nữa, ông chủ nhận thấy anh thường có một số kiến nghị rất độc đáo và có giá trị, giỏi hơn các cử nhân đại học thông thường rất nhiều. Lúc này anh mới đưa ra tấm bằng thạc sĩ của mình, ông chủ sau khi nhìn thấy lại thăng chức cho anh.

Lại sau một thời gian nữa, ông chủ cảm thấy anh vẫn khác so với những người bình thường bèn gọi anh đến để “chất vấn”. Vậy là anh bèn lấy tấm bằng tiến sĩ của mình ra đưa cho ông chủ. Lúc này ông chủ đã có nhận thức toàn diện về trình độ của anh, nên đã trọng dụng anh không hề do dự.

Bài học làm người

Chức vụ cuối cùng của anh tiến sĩ này chính là mục tiêu lý tưởng lúc ban đầu anh mong muốn. Khi đi theo đường thẳng bị thất bại, anh đã lựa chọn cách lùi lại để đi đường vòng, kết quả là đã được như ý nguyện.

Cách làm của anh tiến sĩ này rất thông minh. Trước hết anh đã từ bỏ những bằng cấp hào nhoáng của mình, thậm chí để người khác coi thường mình, sau đó tìm cơ hội để bộc lộ một cách toàn diện tài năng của mình, khiến mọi người hết lần này đến lần khác phải ngưỡng mộ.

Khi tìm kiếm sự giúp đỡ, chúng ta không thể không gạt bỏ lòng tự trọng của mình; không thể tìm được công việc như mong muốn, chúng ta không thể không lùi một bước để tìm kiếm cơ hội thứ hai; khi mượn đồ của người khác, chúng ta không thể không gạt bỏ lòng tự trọng... Trong cuộc sống có rất nhiều tình huống như vậy, khiến chúng ta không thể không hạ thấp mình xuống.

Có thể rất nhiều người cho rằng làm như vậy sẽ gây tổn hại đến thể diện, nhưng bạn thử nghĩ mà xem, nếu bạn làm như vậy thì sẽ đánh mất cái gì và được cái gì? Cái mà bạn mất chỉ là cái bạn gọi là “thể diện”, còn cái mà bạn có được chính là thứ mà bạn muốn có. Cái gì quan trọng hơn cái gì? Nếu bạn không gạt bỏ lòng tự trọng của mình thì bạn sẽ chẳng bao giờ có thể phá bỏ được chương ngại vật ở trong lòng.

Thật ra khi làm việc hay làm người thì gạt bỏ lòng tự trọng cũng đều không khiến bạn mất đi cách giải quyết vấn đề, đó là một biện pháp giúp bạn lùi một bước để tiến hai bước. Một con người chỉ khi biết tiến biết lùi mới có thể làm nên việc lớn.

4. Biết cách từ bỏ

Thời nhà Tần, Lý Tư đã từng giữ chức thừa tướng, là một nhân vật đầy quyền thế ở dưới một người mà ở trên vạn người, vô cùng hiển hách, có quyền lực làm khuynh đảo triều đình. Tuy vậy, khi ông đạt tới đỉnh cao quyền lực thì lại thường nhớ tới lời dạy của thầy mình khi xưa “già néo đứt dây”, bởi vậy ông cũng muốn về quê an hưởng tuổi già, sống một cuộc đời vô lo vô nghĩ. Nhưng do tham quyền cố vị, tiếc cuộc sống quyền lực và giàu sang, bởi vậy ông không chịu rời khỏi quan trường, cuối cùng bị gian thần hãm hại, không những bản thân phải bỏ mạng mà còn bị tru di tam tộc.

Trước lúc chết, Lý Tư mới chợt tỉnh ngủ. Ông nắm lấy tay hai con trai và nói: “Cha thật muốn đưa hai con về thăm quê nhà một chuyến, ra khỏi cửa thành phía Đông, dẫn chó săn đi săn thỏ. Nhưng thật đáng tiếc, giờ đã quá muộn rồi!”

Trong các câu chuyện lịch sử, những người tham quyền cố vị như Lý Tư vốn có rất nhiều, cho dù trong lòng họ cũng ngưỡng mộ cuộc sống của những người dân bình thường, nhưng cuối cùng vẫn không thể rũ bỏ vinh hoa phú quý. Việc không thể từ bỏ không những khiến họ chẳng thể tiếp tục duy trì cuộc sống giàu sang như ý muốn mà ngược lại còn khiến cho họ mất đi tính mạng của mình, thật là đáng thương!

Hàn Tín là người ở Hoài Âm, khi còn trẻ nhà rất nghèo, không biết cách kiếm tiền, thường xin ăn người khác nên bị mọi người ghét bỏ. Có một lần, một gã thanh niên xấu tính còn cố ý làm nhục Hàn Tín, bắt Tín phải chui qua háng mình, không ngờ Hàn Tín cũng chịu làm như vậy, kết quả bị mọi người chế nhạo. Nhưng trên thực tế, Hàn Tín lại có chí hướng khác với mọi người. Về sau khi mẹ của ông mất đi, tuy ông không có tiền để mua cỗ quan tài tốt cho mẹ nhưng lại tìm được một chỗ đất phong thủy tốt ở gần đó để mai táng mẹ mình.

Ông còn là một người “tài năng cái thế” biết “nhịn việc nhỏ để làm việc lớn”. Đầu tiên ông theo Hạng Vũ, do không được trọng dụng nên lại về dưới trướng của Lưu Bang, nhưng về sau do phạm lỗi nên bị xử tội chết. Trước lúc bị xử tội, ông liền kêu to lên rằng: “Hán Vương không muốn thống nhất thiên hạ hay sao? Tại sao lại muốn giết tráng sĩ?” Đằng Công là người chịu trách nhiệm xử tử Hàn Tín liền thả ông ra chứ không chém đầu.

Về sau, Hàn Tín được Tiêu Hà nhiều lần tiến cử, được phong làm đại tướng thống lĩnh toàn quân. Ông dẫn quân phá Tam Tần, chiếm lĩnh Quang Trung, hạ được Ngụy Triệu, Tam Tề, không tiếc công sức công hiến cho sự nghiệp thống nhất thiên hạ của nhà Hán, không hổ danh là một nhà quân sự trác việt.

Hàn Tín vừa có mưu lược, tài trí lại vừa có khả năng thực tế. Có nghĩa là ông vừa có thể nghĩ ra những chiến lược vĩ đại lại vừa có thể biến những chiến lược đó trở thành hiện thực. Bởi vậy mới nói Hàn Tín có cái tài của bậc đế vương, đây chính là nguyên nhân khiến cho Lưu Bang không yên tâm về Hàn Tín. Lưu Bang vừa trọng dụng Hàn Tín lại vừa hết sức đề phòng ông, sợ ông làm những việc bất lợi đối với mình.

Trước khi Hàn Tín dâng đàn bá tước đã đề xuất kiến nghị “lấy các thành ấp trong thiên hạ chia cho các công thần, sẽ chẳng có ai là không phục” với Lưu Bang, thể hiện ý chí lớn lao của mình là muốn được phong vương. Ông không hiểu rằng chế độ phân đất phong hầu vào thời điểm đó không phù hợp với trào lưu lịch sử. Về mặt này thì kiến thức của ông chẳng thể nào so được với Trương Lương. Trương Lương vốn xuất thân là quý tộc, nhưng lại thấy được những điểm không thể của chế độ phân đất phong hầu; còn Hàn Tín xuất thân nghèo hèn nên trong đầu lúc nào cũng đầy tư tưởng phân phong. Lưu Bang tuy đã phong Hàn Tín làm đại tướng nhưng lại chưa từng tin tưởng ông, chưa từng thật lòng đối xử với Hàn Tín như là đối với Tiêu Hà hay Trương Lương. Bởi Hàn Tín lúc nào cũng chỉ nghĩ tới chuyện hùng cứ một phương, phong vương phong đất, làm sao có thể khiến Lưu Bang yên tâm cho được?

Lưu Bang sau khi đã ổn định được giang sơn, thấy Hàn Tín nắm quyền lớn trong tay, hơn nữa lại rất được lòng quân lính thì không khỏi lo lắng. Khi Lưu Bang mở yến tiệc thiết đãi quần thần, trước sự chúc tụng của quần thần, ông vẫn canh cánh nỗi lo trong lòng. Trương Lương nhìn sắc diện của Lưu Bang thì hiểu rõ ngay rằng nhà vua đang lo lắng những người có công cao sau này sẽ khó bề khống chế, bèn bí mật nói với Hàn Tín rằng: “Ông có còn nhớ câu chuyện Câu Tiễn giết Văn Chung không? Từ xưa tới nay chỉ có thể cùng nhà vua chung hoạn nạn chứ không thể cùng vua hưởng phúc. Vết xe đổ của người đi trước là bài học cho người đời sau! Chúng ta phải lấy đó làm bài học!” Vậy là Trương Lương mau chóng xin nhà vua cho cáo lão về quê an hưởng tuổi già. Lưu Bang làm ra vẻ không nở xà rời, năm lần bảy lượt giữ Trương Lương lại, cuối cùng phong ông làm Lưu hầu. Trương Lương đã công thành danh toại, cuối cùng giữ được tính mạng và danh tiếng cho mình, từ đó có thể thấy được sự cao minh của ông.

Còn Hàn Tín tuy cho rằng những lời nói của Trương Lương là đúng đắn nhưng vẫn còn ôm mộng đối với Lưu Bang: mình có ơn cứu mạng Lưu Bang. Nhưng không lâu sau, có gian thần dèm pha rằng Hàn Tín ý công cao tự mãn, không coi nhà vua ra gì. Lưu Bang càng thấy Hàn Tín chẳng khác nào cái gai trong mắt, không lâu sau bèn nghĩ cách để loại bỏ bớt binh quyền của Hàn Tín.

Tới lúc này, Hàn Tín cuối cùng đã thấy lòng nguội lạnh. Ông hối hận vì ban đầu đã không nghe theo lời khuyên của Trương Lương để tránh được đại nạn này, không cảm lòng được bèn ngửa mặt lên trời than rằng: “Hết chim rồi thì bẻ cung; hết thỏ rồi thì giết chó săn; kẻ địch bị tiêu diệt rồi thì mưu thần cũng chết. Giờ cục diện thiên hạ đã ổn định, cũng đã đến lúc ta bị tiêu diệt rồi”. Không

lâu sau, có người thừa cơ tố giác Hàn Tín định mưu phản, vậy là Lưu Bang cuối cùng cũng hạ độc thủ đối với ông, giải quyết được mối lo vốn canh cánh trong lòng.

Bài học làm người

“Biết tiến” là chuyện tốt, và cũng là chuyện mà mọi người đều vui vẻ mà làm, nhưng “biết lùi” lại phức tạp hơn rất nhiều, một người nếu dám vứt đi những thứ mà mình không dễ dàng có được thì cần có một cái đầu hết sức tinh táo.

Pháp sư Hiến Vân đã từng nói: “Con người ta ở trên đời dường như tất cả mọi phiền não đều bắt nguồn từ việc không ‘biết tiến’ hoặc ‘biết lùi’, hoặc cả hai thứ đều không biết! Dù là tình cảm hay công việc, quyền thế hay sức mạnh, dù là người hay ta thì đều như vậy!” Cả cuộc đời chúng ta có thể có rất nhiều, một số thứ tự nhiên sẵn có, một số thứ thì cần nỗ lực không ngừng mới đạt được. Đối với những thứ phải vất vả mới có được, mọi người đương nhiên sẽ không muốn bỏ đi một cách dễ dàng. Nhưng khi chúng ta đang ở vào hoàn cảnh tuyệt vọng, nếu vứt bỏ những thứ đó mà có thể tiếp tục sống thì còn gì phải do dự nữa?

“Biết tiến, biết lùi” thật ra là một dạng tâm trạng, một dạng thái độ sống, một cách để giảm bớt áp lực. Sở dĩ có “lùi” là bởi vì có “tiến”, trước tiên chúng ta phải “tiến lên”, phải chịu đựng đau khổ trước tiên, sau đó “lùi lại” thì mới có thể được vui vẻ. Trên con đường đời của mỗi người đều phải “tiến” trước rồi mới “lùi” sau, cứ thế lặp đi lặp lại.

Bởi vậy khi làm người chúng ta cần hiểu rõ môi trường sống của mình, hiểu rõ vị trí của mình, hiểu rõ không gian hoạt động của mình, phân biệt được những điểm lợi điểm hại trong cuộc sống, áp dụng biện pháp phù hợp, nắm được cách “tiến” và “lùi” thì mới có thể giành chiến thắng.

5. Chịu thiệt là phúc

Henry là tổng giám đốc của công ty công nghiệp chế biến thực phẩm Harris ở nước Anh. Một lần ông vô tình phát hiện thấy trong một bản báo cáo ở phòng thí nghiệm rằng trong công thức chế biến thực phẩm của công ty mình vẫn còn giữ lại một lượng chất phụ gia có độc, tuy rằng độc tính không lớn nhưng nếu sử dụng lâu dài thì sẽ có hại cho cơ thể. Nếu không dùng chất phụ gia thì lại ảnh hưởng tới độ tươi ngon của thực phẩm.

Henry đã suy nghĩ rất lâu, ông cho rằng nên thành thật với khách hàng, vậy là ông đã quyết định tiết lộ tin tức vô cùng có hại đối với công ty này cho giới báo chí, sau đó lại tuyên bố với công chúng rằng chất phụ gia chống hư hỏng thực phẩm này có độc, rất có hại đối với cơ thể.

Sau khi thực hiện hành động này, bản thân Henry đã phải chịu áp lực rất lớn, chưa cần nói tới việc lượng sản phẩm tiêu thụ được bị giảm đi rất nhiều, mà tất cả các ông chủ trong ngành chế biến thực phẩm còn liên kết với nhau, dùng đủ mọi thủ đoạn để tấn công ông, trách móc ông còn có ý đồ khác, đó là đả kích người khác để đề cao bản thân mình. Họ cùng nhau không chế sản phẩm của công ty Henry, khiến công ty của ông nhanh chóng đứng bên bờ vực phá sản. Sau gần 4 năm đấu tranh vật lộn đầy gian khổ, công ty chế biến thực phẩm của Henry đã không thể tiếp tục duy trì được nữa, nhưng danh tiếng của ông là ai ai cũng biết.

Biểu hiện của việc chịu thiệt là bị tổn thất, nhưng đó là một kiểu tinh thần khiêm tốn, nhường nhịn, có thể gây ảnh hưởng tới người khác. Trong một số trường hợp, những người chịu thiệt thòi ngược lại có thể biến họa thành phúc.

Ở Thâm Quyển có một người phụ nữ nông thôn, bản thân chị không được học hành gì. Ban đầu chị đi làm bảo mẫu, về sau chị mở một cửa hàng nhỏ trên phố bán phim cho máy ảnh, bán một cuộn phim thì được lãi một hào. Chị cứ đinh ninh rằng một cuộn phim mãi mãi cũng chỉ kiếm được một hào mà thôi.

Về sau, chị mở một cửa hàng bán các thiết bị nhiếp ảnh, việc buôn bán ngày càng phát đạt, nhưng mỗi cuộn phim vẫn chỉ ăn lãi một hào. Trên thị trường một cuộn phim Kodak bán với giá 23 đồng, riêng chị lại bán với giá 16 đồng 1 hào, số lượng bán buôn của chị khiến người khác phải kinh ngạc, những người làm nghề nhiếp ảnh ở Thâm Quyển không có ai là không biết đến chị. Có người ngoại tỉnh đến mua hàng ở chỗ chị đánh rơi ví tiền, chị còn tốn rất nhiều tiền điện thoại đường dài để tìm bằng được người đánh mất ví đó; có lúc tính nhầm tiền của khách, chị vội vội vàng vàng sai người đi trả lại khách tiền thừa. Nghe ra thì có vẻ người phụ nữ này rất ngốc,

nhưng số tiền mà chị kiếm được lại không hề nhỏ chút nào. Ở Thâm Quyển, bất kì một cửa hiệu chụp ảnh dù lớn đến cỡ nào cũng đều đến mua hàng ở chỗ chị.

Chịu thiệt là phúc, nó thể hiện một thái độ sống rất khoáng đạt, và cũng là cách đối nhân xử thế của những người khôn ngoan.

Nghe đồn còn có một ông chủ trong ngành kinh doanh cát sỏi, cũng không hề được học hành, càng không được nhờ vả gì vào gia đình, nhưng việc làm ăn buôn bán của ông thì lại vô cùng tốt, hơn nữa đã làm được rất nhiều năm, hơn nữa lại ngày càng hưng thịnh.

Phải nói rằng bí quyết của ông cũng rất đơn giản, đó chính là mỗi lúc chia lợi nhuận với những người cùng hợp tác, ông đều chỉ lấy phần ít hơn, nhường cho đối phương phần nhiều. Cứ như thế, phàm là những người đã từng làm ăn với ông một lần đều mong muốn được tiếp tục hợp tác với ông, hơn nữa còn giới thiệu bạn bè của mình, rồi lại mở rộng ra cả bạn của bạn mình cũng đều trở thành khách hàng của ông. Mọi người đều nói ông rất tốt, bởi ông chỉ lấy phần ít hơn, nhưng phần ít hơn của tất cả mọi người gộp lại thì lại trở thành phần lớn nhất, như vậy chính ông mới người thu lợi nhiều nhất.

Bài học làm người

Nghe ra thì những câu chuyện trên chẳng có gì đáng phải suy nghĩ, trừ phi là kẻ ngốc, nếu không chẳng ai tình nguyện chịu thiệt cả. Nhưng nếu thử nghĩ kĩ một chút, cũng không khó để nhận ra rằng những người dám chịu thiệt thì phần lớn điều biến họa thành phúc.

Những người chịu thiệt có tâm trạng bình tĩnh, hơn nữa không chú trọng vào tiểu tiết, họ thường nhường cho người khác phần lợi ích lớn hơn, còn bản thân mình thì chỉ nhận phần lợi nhỏ. Nhưng giống như người phụ nữ bán phim Kodak và ông chủ buôn bán sỏi trong hai câu chuyện kể trên, họ dựa vào tinh thần cam chịu thiệt thòi của mình để thu được sự tín nhiệm và tán thưởng của khách hàng, từ đó mở rộng các mối quan hệ, việc làm ăn ngày càng phát đạt, tổng lợi nhuận mà họ thu được còn nhiều hơn so với những ông chủ được nhận phần hơn kia. Từ đó có thể thấy được chịu thiệt đúng là phúc.

Trong cuộc sống, chúng ta thường có thói quen tranh giành với người khác, không những làm tổn thương hòa khí giữa hai bên mà còn khiến bản thân mình không được vui vẻ, có thể nói như vậy là vì cái nhỏ mà đánh mất cái lớn. Những lúc như thế chúng ta hãy thử mở rộng lòng mình, vì sự hòa thuận lâu dài mà tạm thời nhẫn nhịn, đó là một hành động hết sức khôn ngoan. Có thể chính sự nhường nhịn của bạn khiến đối phương ý thức được sự quá đáng của mình, từ đó hóa giải mọi bất hòa giữa hai bên, hơn nữa trong lòng đối phương thì bạn đã trở thành một người độ lượng.

Bởi vậy đôi lúc chúng ta cũng lên chịu thiệt một chút, thể hiện sự khoáng đạt của mình trong cách đối nhân xử thế, từ đó nhận được sự hưởng ứng của đông đảo mọi người.

6. Im lặng là vàng

Khi Ngân hàng quốc tế tại New York- Mĩ mới khai trương, để nhanh chóng nâng cao danh tiếng của mình đã từng thực hiện một quảng cáo như sau: Một buổi tối, tất cả các đài truyền hình ở New York đang phát sóng tiết mục của mình thì đột nhiên tất cả các kênh truyền hình trong toàn thành phố đều cùng lúc thông báo với công chúng thông tin sau: Thưa các quý vị khán giả, bắt đầu từ thời điểm này là quãng thời gian yên lặng mà Ngân hàng quốc tế của thành phố New York cung cấp cho bạn. Tiếp sau đó tất cả các kênh truyền hình của thành phố New York đều ngắt tín hiệu trong vòng 10 giây, không phát bất kì một chương trình nào. Trong khoảng thời gian đó, người dân thành phố New York bàn tán xôn xao về 10 giây yên lặng chưa từng có này, vậy là “thời gian yên lặng” trở thành đề tài nóng hổi được bàn luận nhiều nhất trên khắp nơi ở thành phố New York, và mức độ nổi tiếng của Ngân hàng quốc tế cũng tăng lên, nhanh chóng được mọi nhà mọi người biết tới.

Sách lược quảng cáo của Ngân hàng quốc tế hay ở chỗ: vào thời điểm đó sự yên lặng lại chiến thắng âm thanh. Sự yên lặng thật ra cũng chứa đựng ý nghĩa vô tận của nó, hoặc ảnh hưởng tới xu hướng phát triển của một số sự việc.

Có một nhóm người nọ lên núi để đi săn, trong số đó có một người thợ săn do không cẩn thận nên bị rơi xuống một cái hố rất sâu, tay phải và hai chân của anh đều bị gãy, chỉ còn lại mỗi một cánh tay trái là không bị làm sao. Nhưng cái hố này rất sâu và cũng rất chật chội, những người ở trên mặt đất đành bó tay không biết làm thế nào, chỉ có thể đứng ở trên gọi xuống mà thôi. May mắn là trên thành của chiếc hố đó có một số cây cỏ, người thợ săn kia liền dùng tay trái bám vào thành hố, rồi dùng miệng cắn chặt vào những cây cỏ kia, bò dần lên trên.

Những người trên mặt đất do không đủ ánh sáng nên không thể nhìn rõ trong miệng hố, chỉ còn cách ra sức kêu lên để động viên người thợ săn kia cố gắng lên. Đợi đến lúc nhìn rõ tình thế hiểm nghèo của anh phải dùng miệng cắn chặt vào cây cỏ để trèo lên, mọi người lại bàn tán xôn xao:

“Ôi trời! Anh ấy làm như vậy chắc không trèo lên được đâu!”

“Tình hình đúng là nguy hiểm, chân tay của anh ấy đều bị gãy rồi!”

“Đúng thế! Máy cây cỏ nhỏ xíu kia không thể nào giữ nổi cả người anh ta đâu”.

“Thật đáng tiếc, nếu anh ấy rơi xuống mà chết đi thì bao nhiêu tài sản ở nhà sẽ chẳng được hưởng gì nữa”.

“Giờ mẹ và vợ anh ấy biết làm thế nào?”

Người thợ săn bị rơi xuống hố kia quả thật không thể chịu được nữa bèn lớn tiếng kêu lên rằng: “Các người im hết hết mồm cho tôi nhờ!”

Đúng vào lúc khi anh vừa mở miệng ra nói thì anh liền rơi xuống hố lần thứ hai. Sau khi rơi xuống, vào lúc sắp chết anh còn nghe thấy mấy người trên miệng hố đồng thanh nói: “Tôi đã nói mà! Dùng miệng để trèo lên thì chắc chắn không thể nào thành công được!”

Bài học làm người

Con người ta sống ở trên đời khó tránh khỏi có những lúc bị thiên hạ đàm tiếu, trở thành chủ đề của những chuyện thị phi. Nếu gặp phải tình huống như vậy thì nên làm thế nào? Những người khôn ngoan tự trong lòng họ biết nên làm thế nào, họ sẽ không bị ảnh hưởng bởi những lời bàn tán của người khác mà sẽ kiên trì theo thái độ và quyết định của mình.

Trong một hoàn cảnh cụ thể hoặc một thời điểm cụ thể nào đó, sự yên lặng chính là biện pháp đối nhân xử thế tốt nhất. Có nhiều lúc một số việc không phải ai muốn làm thế nào thì làm, có rất nhiều những nhân tố chủ quan và khách quan gây ảnh hưởng tới quá trình phát triển của sự việc. Đối với những lời bình luận chưa được chứng thực thì tốt nhất là không nên nói gì, chỉ để ở trong lòng mà thôi, để những lời bàn luận không hay sẽ phải dừng bước trước sự yên lặng của bạn, chịu trách nhiệm đối với người khác cũng chính là tôn trọng bản thân mình.

Tục ngữ có câu: “Im lặng là vàng”. Cũng có người nói muốn sống sao cho tốt thì cần làm được hai việc: việc thứ nhất là không oán trách, việc thứ hai là không giải thích. Có lúc sự im lặng là câu trả lời tốt nhất trước những nghi ngờ và vu cáo, đồng thời cũng là sự khẳng định đối với hành động và lời nói của mình. Nếu một người dễ dàng bị ảnh hưởng bởi những lời bàn tán của người khác thì chỉ có thể chứng tỏ trong lòng người đó không ổn định, và càng thể hiện sự không tin tưởng của người đó đối với chính bản thân mình. Những người có tâm trạng ổn định sẽ không bàn luận về người khác dựa trên tình cảm cá nhân của mình, và càng không giải thích, thanh minh trước những lời bàn luận của người khác, bởi họ là người có thể phân biệt được đúng sai.

Bởi vậy chúng ta không nên làm những người thích bàn luận về người khác, cũng không nên kết bạn với những người như vậy, càng không nên bị dao động, ảnh hưởng bởi lời nói của người khác, phải luôn giữ được tâm trạng ổn định và bình tĩnh, làm một người đứng vững với mọi chuyện thị phi.

7. Cái quý của việc đối nhân xử thế là ở chỗ nhẫn nại

Một sinh viên sau khi tốt nghiệp được phân tới làm việc tại một đội xây dựng ở cao nguyên Thanh Tạng. Vào ngày đi làm đầu tiên của anh, đội trưởng đã giao cho anh một nhiệm vụ: trong thời gian nhất định phải đưa một chiếc hộp đã được bọc rất đẹp tới tay một tổ trưởng. Người tổ trưởng đó đang ở trên tầng trên cùng của giàn giáo cao tới mấy chục mét. Anh sinh viên kia ngửa mặt nhìn lên giàn giáo cao sừng sững, không còn cách nào khác đành phải trèo lên.

Anh ta vừa ôm chiếc hộp vừa trèo lên tầng trên cùng của giàn giáo, mệt tới nổi mồ hôi đầm đìa, lên tới nơi liền đưa chiếc hộp cho người tổ trưởng. Tổ trưởng liền dán một cái nhãn ra bên ngoài, rồi đưa lại cho anh bảo mang về. Anh lại bám vào bậc thang của giàn giáo để trèo xuống, mang chiếc hộp tới đưa cho đội trưởng; đội trưởng cũng dán ra bên ngoài chiếc hộp một cái nhãn, rồi lại ra lệnh cho anh cầm chiếc hộp mang tới giao cho tổ trưởng.

Anh sinh viên tuy cảm thấy rất kỳ lạ nhưng sau khi do dự một lúc, cuối cùng vẫn quyết định tiếp tục trèo lên. Khi anh ôm chiếc hộp trèo lên tầng trên cùng của giàn giáo thứ hai, toàn thân đều ướt đầm mồ hôi, giống như là vừa mới bị rơi xuống nước vậy. Tổ trưởng vẫn tiếp tục dán một cái nhãn vào chiếc hộp rồi lại đưa cho anh. Anh sinh viên ngồi thở một lúc rồi lại trèo xuống, cầm chiếc hộp tới giao cho đội trưởng, trong lòng thầm nghĩ, lần này chắc hẳn là xong rồi. Thật không ngờ đội trưởng sau khi dán nhãn lên chiếc hộp lại bảo anh cầm đi. Anh sinh viên rất muốn vứt toẹt chiếc hộp xuống đất, dứt tay vào túi quần bỏ đi, nhưng lý trí đã mách bảo anh rằng phải nhẫn nại. Anh lại một lần nữa trèo lên trên giàn giáo, khi trèo lên tới tầng trên cùng thì cảm thấy toàn thân chẳng còn chút sức lực nào. Anh run rẩy đưa chiếc hộp cho tổ trưởng, tổ trưởng bèn nói: “Mở hộp ra”. Anh chậm chậm xe bỏ lớp giấy bọc ngoài chiếc hộp rồi mở ra, bên trong là một bình rượu và hai chiếc chén. Anh hết sức ngạc nhiên, và cũng rất tức giận. Tổ trưởng bèn nói: “Hãy mở bình rượu ra, rót đầy hai chén”. Anh bèn cố nuốt cơn giận vào trong rồi làm theo lời tổ trưởng.

Lúc này tổ trưởng liền cười và nói: “Lúc này chúng tôi đã yêu cầu cậu thực hành bài huấn luyện về giới hạn của sự nhẫn nại, bởi môi trường công việc của chúng ta tương đối đặc thù, lúc nào cũng có thể gặp phải nguy hiểm bất ngờ. Điều này yêu cầu mỗi người chúng ta phải có khả năng nhẫn nại rất lớn để có thể chịu đựng mọi loại nguy hiểm, rất may mắn là cậu đã vượt qua được cuộc kiểm tra của chúng tôi”. Tổ trưởng tiếp tục nói: “Theo quy định làm việc thì không được phép uống rượu, nhưng chúng ta hãy uống một chút loại rượu ngon này để chúc mừng cho khả năng nhẫn nại của cậu!”

Cho dù là có khả năng nhẫn nại việc lớn hay việc nhỏ thì cũng đều thể hiện người đó có tâm trạng tốt, mà chính nhờ tâm trạng này đã quyết định sự thành công chắc chắn của họ.

Vào thời Xuân thu Chiến quốc, Việt vương Câu Tiễn bị Ngô vương Phù Sai bắt làm tù binh, Câu Tiễn phải giả xưng thân, làm người chẵn ngựa cho Phù Sai. Khi Ngô vương lâm bệnh, Câu Tiễn đã đích thân ném thử phân của Phù Sai, do đó được Phù Sai tin tưởng mà thả về nước. Sau khi trở về nước Câu Tiễn liền quan tâm tới bách tính, miễn giảm sưu thuế, cùng ăn cùng ngủ với bách tính. Ông còn treo một cái mật đắng ở trên mũ của mình, thường xuyên nếm vị đắng đó để nhớ lại nỗi nhục khi còn ở nước Ngô, nhắc nhở bản thân mình không được quên đi quá khứ. Trải qua mười năm gian khổ nằm gai nếm mật, cuối cùng Câu Tiễn đã tiêu diệt được nước Ngô, giết được Phù Sai, thực hiện được việc báo thù phục quốc rửa nhục.

Cũng tương tự như vậy, thời Tam quốc có câu chuyện Gia Cát Lượng phải nhẫn nhục trước Tư Mã Ý. Gia Cát Lượng sáu lần xuất binh ra khỏi Kì Sơn, đóng trại dài hàng năm dặm, Tư Mã Ý biết rõ tài thao lược của mình không bằng Gia Cát Lượng nên đã áp dụng sách lược cố thủ để kéo dài chứ không chịu xuất binh. Gia Cát Lượng sai người mang tới cho Tư Mã Ý một trang phục của đàn bà hàm ý chê Tư Mã Ý hèn nhát như đàn bà, đồng thời viết thư cho rằng: “Nếu ông không dám xuất chiến thì hãy cung kính quỳ xuống xin đầu hàng; nếu ông vẫn còn biết xấu hổ, vẫn còn chút chí khí nam nhi thì hãy lập tức hẹn ngày giao chiến”. Các thuộc hạ của Tư Mã Ý sau khi đọc thư thì vô cùng tức giận, thi nhau đòi giao chiến, nhưng Tư Mã Ý vẫn kiên quyết cố thủ. Không bao lâu sau, Gia Cát Lượng do làm việc quá sức mà lâm bệnh qua đời, Tư Mã Ý không tốn một binh một tướng, không đánh mà tự thắng. Chả trách người xưa có câu: “Phải nhẫn nại được những điều mà người khác không thể nhẫn nại thì mới có thể đạt được thành công mà người khác khó lòng đạt được”.

Bài học làm người

Nhẫn nại là bài kiểm tra về khả năng chịu đựng của con người, có thể phản ánh tâm trạng của mỗi người. Trong học tập, chúng ta thường không thể nhẫn nại trước những lời giảng bài tỉ mỉ mà có vẻ dài lê thê của các thầy cô giáo, không thể nhẫn nại trước khối lượng bài tập khổng lồ, không thể nhẫn nại khi liên tục phải chịu thiệt. Trong cuộc sống, chúng ta thường không thể nhẫn nại khi liên tục phải chịu thiệt. Trong cuộc sống, chúng ta thường không thể nhẫn nại trước những lời mắng mỏ hết ngày này qua ngày khác của cha mẹ hay sự làm phiền vô ý của bạn bè... Nói tóm lại, có đôi lúc chúng ta cảm thấy tình trạng hiện tại của mình quả thật là gay go, không biết đến bao giờ mới đạt được thành công hoặc được giải thoát. Chính bởi vì như vậy nên chúng ta không thể nào nhẫn nại được nữa mà phải bộc phát ra, phải phản kháng, phải từ bỏ.

Thật ra sự nhẫn nại trong học tập là bài kiểm tra lớn nhất đối với nghị lực của chúng ta, còn sự nhẫn nại trong cuộc sống là sự rèn luyện tốt nhất cho tâm trạng và nhân cách của chúng ta. Chỉ khi chúng ta có thể kiểm chế được sự nhẫn nại của mình thì mới có thể rèn luyện được tâm trạng tốt đẹp, ví dụ như lòng tự tin, bình tĩnh và ôn hòa.

Bởi vậy cho dù là trong học tập hay trong cuộc sống, chúng ta đều cần có khả năng nhẫn nại rất lớn và duy trì khả năng đó lâu dài, khi làm việc tuyệt đối tránh bỏ cuộc giữa chừng. Đương nhiên tính nhẫn nại không phải một sớm một chiều có thể rèn luyện được mà phải bắt đầu từ những việc nhỏ nhất, và điều quan trọng nhất là phải kiên trì tới cùng.

8. Tự mãn là điều đại khi làm người

Cách đây rất lâu rồi có một chàng thư sinh nọ xuất thân là con nhà thư hương môn đệ. Ngay từ nhỏ cậu đã thông minh hơn chúng bạn, ngâm thơ viết phú, xuất khẩu thành chương, cho dù là đi đến đâu cũng luôn được mọi người tán thưởng. Dần dần cậu cảm thấy mình tài hoa xuất chúng, coi những người xung quanh chẳng ra gì. Vậy là cậu ngày càng trở nên kiêu căng tự mãn.

Một thời gian sau, chàng thư sinh này ngày càng kiêu ngạo. Ngay cả các bạn học cùng lớp với mình cậu cũng chẳng coi ra gì, cậu cho rằng phải cùng học tập, thảo luận vấn đề với họ quả đúng là lãng phí thời gian. Cứ như vậy, lúc nào cậu cũng muốn tìm một bậc cao nhân để tranh tài cao thấp.

Một ngày nọ, cậu nghe nói ở Thiếu Lâm Tự trên ngọn núi ngoài thành có một bậc cao tăng đắc đạo, học vấn vô cùng uyên thâm, bởi vậy cậu muốn tìm đến để thi tài với vị cao tăng đó.

Vào một ngày giữa tháng ba mùa xuân, khắp nơi hoa cỏ đâm chồi nảy lộc, chàng thư sinh vui vẻ khe khẽ hát, vừa đi vừa nghĩ xem sẽ thể hiện tài năng của mình như thế nào trước bậc cao tăng kia, không thể tránh khỏi có chút dương dương tự đắc.

Sau khi tìm kiếm một hồi, cuối cùng chàng thư sinh đã tới được trước cửa phòng của vị cao tăng. Cao tăng vừa nhìn thấy chàng thư sinh bèn vuốt bộ râu dài bạc trắng như cước của mình rồi khẽ mỉm cười. Thật ra vị lão tăng đức cao vọng trọng này vừa mới nhìn là đã biết được chàng thư sinh kia trong lòng tràn đầy kiêu ngạo, chỉ có điều ông không thể để lộ ra mà thôi.

Cao tăng nhiệt tình mời chàng thư sinh vào trong phòng. Thư sinh vừa định mở miệng nói mục đích lần này mình tới đây với vị cao tăng thì ông đã ngắt lời chàng, rồi lấy ấm trà ra rót trà mời chàng thư sinh kiêu ngạo này. Chén trà rất nhỏ, chỉ rót một lát là đã đầy, thế nhưng cao tăng không hề dừng lại mà vẫn tiếp tục rót mãi. Nước trà tràn cả ra ngoài chén. Lúc này chàng thư sinh bèn vội vàng nói với vị cao tăng rằng: “Đủ rồi, đủ rồi, nước trà đầy rồi, không cần rót thêm nữa”.

Thế nhưng vị cao tăng vẫn không hề dừng tay, đồng thời nói với chàng thư sinh rằng: “Đã đầy rồi sao? Đó là vì chén trà nhỏ quá, người huynh đệ, cậu hãy đi lấy cho ta chiếc chén lớn hơn lại đây...”

Sau khi nghe xong câu nói này, chàng thư sinh đột nhiên tỉnh ngộ. Cậu vốn là một người thông minh nên tức khắc tỉnh ngộ. Cậu vốn là một người thông minh nên tự khắc đã hiểu ra vấn đề: “Cao tăng đang nhắc nhở mình đó sao? Mình vốn cho rằng mình đã rất giỏi rồi nên chẳng coi ai ra gì, thật ra là do lòng dạ của mình quá hẹp hòi, không thể dung nạp được thêm nhiều kiến thức nữa.

Ông ấy có thể dùng một phương pháp đơn giản như vậy để nhắc nhở mình, quả thật là khiến người khác phải kính phục!”

Nghĩ tới đây, chàng thư sinh liền đứng dậy cúi chào cao tăng một cái thật dài, sau đó rời khỏi ngôi chùa. Từ đó về sau cậu chăm chỉ học hành, khiêm tốn học hỏi, trở thành một người nổi tiếng ở quê hương mình.

Con người ta có thể tự cảm thấy mình là tốt vốn không phải là một chuyện không hay, bởi đó chính là lòng tự tin. Nhưng nếu do cảm thấy mình quá tốt mà coi thường người khác thì lại hết sức nguy hiểm, bởi khi đó sẽ không biết thế nào là đủ, sẽ bị sự tự mãn làm cho mắc sai lầm.

Một ngày nọ ở ngoài biển cả có một con cá và một con ốc tình cờ gặp nhau.

Con ốc có một lớp vỏ ngoài rất chắc chắn, con cá thấy vậy bèn nói: “Anh ốc ơi, anh quả là tài giỏi! Có lớp vỏ cứng bọc bên ngoài thế này rồi thì chẳng ai có thể làm tổn thương đến anh nữa”.

Ốc cũng cảm thấy những lời cá nói rất đúng, đang dương dương đắc ý thì đột nhiên phát hiện thấy kẻ thù đang tới gần.

Cá lại nói tiếp: “Anh có lớp vỏ cứng như thế này rồi còn tôi thì không có, tôi chỉ có thể dùng đôi mắt của mình để nhìn rõ xem nguy hiểm đến từ hướng nào, sau đó quyết định xem phải chạy trốn thế nào mà thôi”. Nói xong cá bèn bơi đi mất tăm.

Lúc này ốc thăm nghĩ, mình đã có lớp vỏ cứng để bảo vệ rồi, chẳng ai có thể làm hại được mình nữa! Mình có gì mà phải sợ chứ? Nghĩ vậy nên ốc bèn nằm yên chờ đợi.

Ốc cứ chờ mãi chờ mãi, chờ một lúc rất lâu rồi, cũng đã ngủ một giấc rồi. Nó thăm nghĩ: Nguy hiểm chắc đã qua rồi! Vậy là nó bèn định thò đầu ra để hít thở cho thoải mái. Nhưng nó vừa thò đầu nhìn ra ngoài thì ngay lập tức bèn gào to lên đến rách cả cổ họng ra: “Cứu tôi với! Cứu tôi với!” Thì ra lúc này nó đang nằm trong một bể cá, bên ngoài là đường phố, còn bên trên bể cá có dán dòng chữ: “Ốc biển 10 đồng/kg”.

Bài học làm người

Tục ngữ có câu: “Bình chứa đầy nước thì không kêu, còn bình chỉ đầy một nửa thì lại kêu”. Những người tự cho rằng mình tài cao hơn người, không ai có thể địch nổi thì thường dễ bị tính kiêu căng tự mãn che mờ lý trí. Thật ra họ chỉ hơi nổi trội hơn so với những người khác ở trong phạm vi sống chật hẹp của riêng mình mà thôi, nhưng lại tưởng rằng mình giỏi hơn tất cả mọi người trong thiên hạ.

Trong cuộc sống, những người như vậy có rất nhiều, có người vì một lần đạt được thành tích cao mà kiêu căng tự mãn; có người vì được những người xung quanh tán thưởng và khen ngợi mà tưởng mình là nhất; có người do điều kiện gia đình tốt hơn người khác mà không coi ai ra gì... Tất cả những người này đều có tầm nhìn hạn hẹp, chỉ thấy những cái ở trong tầm mắt mình mà không biết tới đạo lý “ngoài núi còn có núi, ngoài người còn có người”. Trên đời này vốn không có ai là giỏi nhất, mạnh nhất cả, bởi con người ta chẳng có ai là hoàn hảo, hơn nữa mỗi người đều có ưu điểm và khuyết điểm của riêng mình, do vậy không thể so sánh một cách tuyệt đối giữa người này với người khác được. Những người tự cho rằng mình tài giỏi hơn người khác có thể có một sở trường nào đó được mọi người khen ngợi, nhưng họ cũng không phải là thần thánh, họ vẫn còn rất nhiều điều cần học hỏi.

Do vậy làm người cần tuyệt đối tránh kiêu căng tự mãn, nếu không thì không những sẽ bị mọi người xa lánh vì sự ngạo mạn của mình mà còn khiến cho bản thân không thể tiếp xúc tiến lên. Cây lúa càng trĩu hạt thì càng cúi thấp đầu xuống, kiến thức của con người ta càng phong phú thì càng phải hiểu rõ những điều còn chưa được của mình. Chúng ta đều phải dùng cuộc sống hữu hạn của mình để tìm hiểu biển kiến thức mênh mông vô hạn!

9. Không nên tự ti

Có một nông trại vô cùng tươi đẹp, bên trong trồng đầy lúa mạ xanh và cỏ xanh, xung quanh còn có một dòng suối nhỏ chảy róc rách suốt ngày đêm. Trong nông trại có nuôi rất nhiều bò, còn có cả một đàn ngỗng, một con gà gồm cả trống lẫn mái, ngoài ra còn có một chú chó, đó là con vật yêu quý của bà chủ nông trại.

Trong đàn ngỗng của nông trại chỉ có một chú ngỗng toàn thân là màu đen, còn lại những chú ngỗng nhỏ khác đều có màu lông trắng như tuyết. Lũ ngỗng trắng thường cảm thấy rất tự hào về bộ lông trắng phau của mình, còn thường xuyên hát những bài hát ca ngợi vẻ đẹp của bản thân: “Ngỗng trắng nhỏ xinh đẹp, áo khoác trắng như tuyết, chúng ta là niềm tự hào của bà chủ...” Còn đối với chú ngỗng nhỏ màu đen thì thường bị lũ ngỗng trắng coi thường: “Mày hãy tự nhìn xem bản thân mình giống cái gì, giống như là đang cõng một đám mây đen trên người ấy!” “Theo mình thấy thì nó mới bị dính bò hóng đấy, ha ha!” “Trông mày thật là bản thủ, hãy tránh xa bọn tao ra một chút!”

Không chỉ có lũ ngỗng trắng mà cả lũ gà trống, gà mái, còn cả chú chó cũng đều coi thường chú ngỗng nhỏ màu đen, không những không cho nó chơi cùng mà còn cười nhạo nó. Bà chủ cũng thường cho nó ăn những thức ăn không ngon nhất. Vậy là chú ngỗng nhỏ màu đen cảm thấy mình thấp kém hơn mọi người, không thể nào so sánh được với lũ ngỗng trắng, nó thường buồn bã ngồi khóc một mình. Mỗi lúc như vậy, chỉ có bác nông dân đến an ủi và khích lệ chú ngỗng nhỏ màu đen: “Đừng buồn nữa, đó là vì cháu có ưu điểm mà những người khác không có được”.

Ngày đầu năm mới, lũ ngỗng trắng do cảm thấy rất phấn chấn bèn phá vỡ lệ thường dẫn theo cả chú ngỗng đen đi kiếm mồi. Chúng chơi đùa rất vui vẻ, đi khỏi nông trại khá xa. Không ngờ trời đột nhiên nổi gió ro, sau đó một trận tuyết lớn trắng xóa đổ xuống. Lũ ngỗng định đợi cho trận bão tuyết qua đi thì sẽ quay về nhà, vậy là chúng bèn tránh bão ở trong một hốc cây đổ, dựa sát vào nhau để tìm hơi ấm... Nhưng trận bão tuyết ngày càng mạnh lên, hốc cây đổ và cả vùng xung quanh trắng xóa toàn là tuyết. Lũ ngỗng định về nhà nhưng không may lại bị lạc đường, đành phải co rúm lại thành một đám, chờ bác nông dân tới cứu.

Ở nhà, bác nông dân đã nhanh chóng phát hiện ra rằng lũ ngỗng nhỏ vẫn chưa về, bèn vội vàng lên đường đi tìm chúng. Nhưng bác nhìn bốn phía xung quanh đâu đâu cũng là một màu trắng xóa, chẳng hề thấy bóng dáng của lũ ngỗng nhỏ ở đâu cả. Đúng vào lúc đó bác nông dân đột nhiên nhận thấy ở đằng xa kia có một chấm nhỏ màu đen, bèn vội vàng chạy về phía đó. Đến nơi nhìn kỹ thì quả nhiên đó chính là đàn ngỗng nhỏ đang sắp chết cõng đến nơi.

Bác nông dân liền ôm lấy chú ngỗng nhỏ màu đen, cảm động nói: “Ngỗng đen à, cháu thấy tác dụng của mình lớn đến thế nào chưa? Thật may là có cháu, nếu không cả đàn ngỗng chắc sẽ bị chết cồng trong bão tuyết!”

Những kẻ kém hiểu biết thường chia ra làm hai loại, loại thứ nhất thì cười nhạo người khác, loại thứ hai thì coi thường chính bản thân mình. Lũ ngỗng nhỏ màu trắng trong câu chuyện kể trên thuộc loại thứ nhất, còn chú ngỗng đen thuộc loại thứ hai, chúng đều kém hiểu biết tới mức đáng thương. Còn người thông minh thật sự thì sẽ có một tâm trạng tốt, tràn đầy lòng tự tin, không bao giờ cảm thấy tự ti về khuyết điểm của mình. Ngược lại có những lúc họ còn mang nhược điểm của mình ra làm vũ khí để phản kích người khác.

Cố tổng thống Mĩ Lincoln là người có tướng mạo tương đối xấu xí, thường bị các đối thủ chính trị của ông chế nhạo.

Một hôm, một đối thủ chính trị của Lincoln gặp ông bèn lên tiếng chê bai: “Ông quả thật là xấu quá đi mất, khiến người khác không thể nhìn nổi nữa”.

Tuy vậy Lincoln không hề tức giận mà chỉ mỉm cười trả lời rằng: “Thưa ngài, ngài nên cảm thấy vinh hạnh, bởi ngài sẽ được mọi người biết tới vì đã dám mắng một nhân vật vĩ đại”.

Nhà khoa học vĩ đại Einstein cũng gặp phải rắc rối trong vấn đề này. Khi còn nhỏ, có một lần Einstein học thủ công ở lớp, cô giáo yêu cầu mỗi học sinh phải làm một con vịt. Học sinh cả lớp thi nhau mang con vịt mà mình đã làm lên nộp cho cô giáo, đồng thời được cô giáo khen ngợi. Chỉ có duy nhất Einstein chần chừ một lúc lâu rồi mới đưa sản phẩm thủ công của mình, cô giáo sau khi nhìn qua bèn giơ cao tác phẩm của cậu bé lên rồi nói với cả lớp bằng một giọng điệu chê bai: “Đã có bạn nào từng thấy một con vịt xấu xí hơn con vịt này chưa?”

Học sinh trong cả lớp đều cười ầm lên. Lúc này, Einstein liền đứng dậy dũng dạc nói: “Có đấy, các bạn ạ”. Nói xong câu liền rút từ trong ngăn kéo ra một chú vịt con còn xấu xí hơn thế, giơ lên rồi nói tiếp: “Đây là con vịt mình làm lần đầu tiên”.

Bài học làm người

Lẽ tự nhiên, mỗi người sinh ra đều có những điểm khác biệt so với người khác, do sự khác biệt đó mà bạn có thể phải chịu đựng những lời chê bai của mọi người, nhưng bạn cần phải nhớ rằng đó không phải là khuyết điểm, bạn không cần phải cảm thấy tự ti về điều đó. Những điểm còn thiếu sót này chính là động lực thúc đẩy bạn không ngừng tiến lên phía trước và vượt qua người khác. Bởi vậy hãy nhận thức rõ ràng giá trị của bản thân vô cùng quan trọng.

Rất nhiều người có tâm trạng không tốt, thường thở ngắn than dài, buồn bực không vui về những sở đoản của mình, đánh mất niềm tin và ý chí phấn đấu. Dạng tâm trạng tự ti này rất đáng sợ, nó thậm chí có thể ảnh hưởng tới việc phát huy sở trường, khiến bạn được chẳng bù mất. Thật ra muốn chiến thắng sự tự ti không hề khó, điểm mấu chốt là ở chỗ điều chỉnh tâm trạng và nhân sinh quan của bản thân. Bạn đừng ngại đem tất cả hứng thú, sở thích và sở trường của mình bày hết cả ra đó, cho dù chỉ là những thứ nhỏ nhặt cũng không nên bỏ qua. Sau đó hãy thử tiến hành so sánh với những người ở độ tuổi của mình. Thông qua việc nhìn nhận tình hình của bản thân và thế giới bên ngoài một cách toàn diện, biện chứng, bạn sẽ nhận thức được rằng trên đời này chẳng có ai là hoàn hảo cả, giá trị của con người chủ yếu thể hiện qua sự nỗ lực của bản thân, đạt được những mục tiêu trong khả năng của mình. Còn đối với những điểm còn yếu kém hay thất bại của mình thì cần có một thái độ lý trí, không nên tự trách mình trách người, cũng không nên nhìn nhận vấn đề quá nghiêm trọng mà nên đối diện với hiện thực bằng một thái độ tích cực, như vậy thì sự tự ti của bạn sẽ không còn chỗ trú chân nữa.

Bạn phải luôn giữ vững niềm tin rằng mỗi người đều có giá trị của riêng mình, tiềm năng của mỗi người đều là vô hạn, điểm mấu chốt là ở chỗ làm thế nào để nhận thức được tiềm năng của mình, tìm được một vũ đài để phát huy tiềm năng đó. Hãy tin rằng bản thân mình là độc nhất vô nhị, hãy tin rằng chính mình là người ưu tú nhất.

10. Tư cảnh tình bản thân

Chu Xử (236- 297), tự Tử Ân, người ở Dương Tiễn, Ngô Quận thuộc Đông Ngô (nay là huyện Nghi Hưng, tỉnh Giang Tô), là con trai của Chu Phòng- thái thú Phàn Dương.

Thời niên thiếu Chu Xử chơi bời phóng túng, gây biết bao tai họa ở địa phương, về sau lãng tử quay đầu, tự biết sửa chữa lỗi lầm, tạo nên sự nghiệp còn lẫy lừng hơn cả cha mình, để lại cuốn tiểu thuyết “Chu Xử trừ ba mối hại” lưu truyền hậu thế. Sau khi nước Ngô bị diệt vong, Chu Xử đến Tây Tấn, nhưng do không khéo léo đắc tội với giới quyền quý ở đó nên bị phái tới vùng Tây Bắc để thảo phạt bọn phản loạn, cuối cùng bỏ mạng nơi sa trường.

Khi Chu Xử còn trẻ hoành hành ngang ngược, không coi ai ra gì, là một mối đại họa ở địa phương.

Trong dòng sông ở huyện Nghi Hưng có một con giao long, trên núi có một con hổ trán trắng, chúng cũng gây bao tai họa cho bách tính. Người dân ở huyện Nghi Hưng gọi chúng là ba mối đại họa, trong số đó thì Chu Xử là mối tai họa nguy hiểm nhất.

Có người khuyên Chu Xử hãy đi giết con hổ và con giao long, thật ra là muốn ba mối đại họa này tự tiêu diệt lẫn nhau để cuối cùng chỉ còn lại một. Chu Xử liền ngay lập tức đi tìm giết chết con hổ, rồi lại xuống sông giết chết hết giao long. Con giao long ở trong nước có lúc thì nổi lên trên mặt nước, có lúc lại lặn xuống, bơi xa cả mấy chục dặm. Chu Xử phải rất vất vả để chiến đấu với nó, trải qua ba ngày ba đêm, người dân ở vùng đó đều tin rằng Chu Xử đã chết rồi bèn quay ra chúc mừng lẫn nhau.

Thật không ngờ Chu Xử đã giết chết được con giao long, từ dưới mặt nước nổi lên. Cậu nghe nói người trong làng tưởng mình đã chết đều hết sức vui mừng, khi đó mới hiểu rằng thật ra mọi người cũng coi mình là một mối đại họa, do vậy bắt đầu có ý muốn hối cải.

Vậy là cậu bèn đến Ngô Quận tìm hai vị danh nhân là Lục Cơ và Lục Vân. Khi đó Lục Cơ không có nhà nên chỉ gặp được Lục Vân, cậu liền kể hết mọi việc cho Lục Vân nghe rồi nói: “Tôi muốn sửa chữa sai lầm, nhưng đã lãng phí biết bao nhiêu năm tháng tuổi trẻ rồi, sợ rằng cuối cùng sẽ chẳng đạt được kết quả gì”. Lục Vân bèn nói: “Người xưa coi trọng đạo nghĩa, cho rằng ‘cho dù buổi sáng hiểu được đạo lý, buổi tối có chết cũng cam tâm’, huống hồ cậu vẫn còn cả tiền đồ ở phía trước. Hơn nữa con người ta sợ nhất là không có chí hướng, chỉ cần có chí hướng thì lo gì không thể để lại danh tiếng tốt đẹp cho đời sau chứ?” Chu Xử nghe xong liền tỉnh ngộ, tự mình sửa đổi lại bản thân, cuối cùng trở thành một vị trung thần nổi tiếng.

Những người có thể tỉnh ngộ trước sai lầm của chính bản thân mình thì cho dù họ đã từng phạm lỗi nhưng sau khi họ biết sửa chữa sai lầm thì vẫn đáng được mọi người tán thưởng. Con người ta

khi vô tình mắc sai lầm tuy rằng đáng trách, nhưng điều đáng trách hơn nữa là những người không biết hồi cải.

Thời nhà Hạ, chư hầu Hữu Hộ Thị phản bội dẫn quân về tấn công triều đình, Hạ Vũ liền sai con trai là Bá Khởi chiến đấu chống lại cuộc tấn công đó, kết quả Bá Khởi bị thua trận trước Hữu Hộ Thị. Thuộc hạ của Bá Khởi trong lòng không phục, yêu cầu tiếp tục tấn công, nhưng Bá Khởi lại nói: “Không cần thiết, binh lực của chúng ta nhiều hơn hẳn, đất cũng rộng hơn của hắn, vậy mà lại bị hắn đánh bại, đây chắc chắn là do đức hạnh của ta không bằng hắn, phương pháp điều binh khiển tướng không bằng hắn. Bắt đầu từ hôm nay trở đi, ta nhất định phải nỗ lực phải thay đổi ngay mới được”.

Từ đó về sau, Bá Khởi hàng ngày đều dậy sớm làm việc, ăn uống đạm bạc, quần áo đơn giản, quan tâm tới bách tính, tin dùng người hiền tài, tôn kính những người có phẩm hạnh. Một năm sau, Hữu Hộ Thị biết được tin đó không những không dám xâm phạm bờ cõi mà ngược lại còn chủ động đầu hàng.

Bài học làm người

Con người ta vốn không phải là thần thánh, ai cũng có thể mắc phải sai lầm. Phạm lỗi tuy rằng không đúng, nhưng đôi lúc là điều khó có thể tránh khỏi. Đối với những sai lầm mà mình đã mắc phải, không nên lúc nào cũng tự trách mình hoặc oán thán mà nên nghĩ cách để nhanh chóng khắc phục những sai lầm đó. Nếu là do mình không bằng người khác nên thất bại thì cũng không nên đổ kệ cùng với họ, càng không nên chán chường, mất ý chí. Người xưa có câu: “Một ngày phải tự cảnh tỉnh ba lần”. Nếu nhìn thấy ưu điểm của người khác thì phải nghĩ cách để bản thân mình cũng có được ưu điểm giống như vậy, nhìn thấy khuyết điểm của người khác thì phải cảnh tỉnh bản thân, xem xem liệu mình cũng có khuyết điểm giống như vậy hay không. Bởi vậy chúng ta cần phải thường xuyên tự cảnh tỉnh bản thân, từ đó thu được nguồn sức mạnh để tiến lên phía trước.

Trong lịch sử có rất nhiều tấm gương về việc cảnh tỉnh bản thân, những bài học đó đều muốn nêu ra một đạo lý là: cho dù đạt được thành công lớn đến thế nào thì cũng không nên kiêu căng tự mãn mà cần không ngừng tổng kết và tiến bộ. Thời Chiến quốc có Trâu Kỵ tuy được thế thiếp tán dương nhưng không vì thế mà kiêu căng tự mãn, ông vẫn nhiều lần tự cảnh tỉnh bản thân, cuối cùng đúc kết ra đạo lý những lời nói thật không phải lúc nào cũng dễ dàng nghe được. Marie Curie không hề vì việc chế tạo ra được radium mà trở nên kiêu ngạo, lúc nào bà cũng luôn nhắc nhở bản thân, tiếp tục cần cù nghiên cứu, nhờ vậy cuối cùng đã trở thành chủ nhân của hai giải Nobel. Những tấm gương này đều nhắc nhở chúng ta chỉ khi không ngừng tự cảnh tỉnh bản thân thì chúng ta mới có thể nâng chất lượng cuộc sống của chúng ta lên một tầm cao mới.

11. Xác định chính xác vị trí của mình

Có một chú tiểu nói với hòa thượng rằng: “ Sư phụ, sư phụ, chúng ta đã hết tiền lộ phí rồi, làm thế nào bây giờ?”

Hòa thượng nghe xong bèn tiện tay nhặt một hòn đá bên đường lên rồi nói cho chú tiểu rằng: “Con mang hòn đá này đến chợ thức ăn, cần nhớ kỹ, cho dù có ai trả giá cao thế nào cũng không được bán”.

Chú tiểu bán tén bán nghi cầm cục đá mang đến chợ thức ăn bày bán, người qua đường thấy thế thì cảm thấy rất kì lạ, xúm đông xúm đổ vào xem, bàn luận nhau rằng hòn đá này chắc hẳn có chỗ đặc biệt nào đó. Lúc này, có người hiếu kì bèn bước ra và nói: “Tôi trả 10 đồng cho cục đá này”. “Không bán”. Chú tiểu lắc đầu. “15 đồng”. Một người khác ra giá. “Không bán”. Do thấy chú tiểu một mực không chịu bán nên đám đông cảm thấy hiếu kì hơn nữa, hết người này đến người khác trả tới 100 đồng. Chú tiểu không thể chịu được nữa, rất muốn bán hòn đá đó đi, nhưng lại nhớ tới lời căn dặn của sư phụ nên đành phải cầm hòn đá quay trở về tìm sư phụ, đồng thời kể lại cho sư phụ những chuyện đã xảy ra.

“Ngày mai con lại mang hòn đá này tới bày ở chợ vàng bạc, phải tuyệt đối nhớ kỹ cũng như hôm nay, chỉ có thể để mọi người ra giá chứ không được bán”. Sư phụ căn dặn.

Ngày hôm sau, chú tiểu mang hòn đá đến chợ vàng bạc, quả nhiên cũng giống như những hôm trước, thu hút được rất đông mọi người đến xem. “1000 đồng!” “Không bán”. “3000 đồng!” “Không bán”. “Một vạn đồng!” “Không...bán”. Nghe thấy hòn đá được trả giá tới một vạn đồng, chú tiểu cảm thấy không thể chịu nổi nữa bèn cầm hòn đá về tìm sư phụ.

“Sư phụ, hòn đá này từ chỗ chẳng đáng giá một xu, giờ có giá tới một vạn đồng, tại sao sư phụ vẫn không bán?” Chú tiểu thắc mắc.

Sư phụ không trả lời tại sao mà chỉ nói với chú tiểu rằng: “Ngày mai con mang hòn đá này tới chợ châu báu, vẫn phải nhớ kỹ, cho dù mọi người trả giá thế nào thì cũng không được bán”.

Ngày thứ ba, chú tiểu lại ngoan ngoãn làm theo lời sư phụ dặn, mang hòn đá đến bày bán trong chợ châu báu. Cũng giống như hai hôm trước, những người hiếu kì đến vây xung quanh càng ngày càng đông. Mọi người đều bàn tán xôn xao, hòn đá này to như vậy, bên trong chắc hẳn có đá quý giá trị không nhỏ đây.

Vậy là... “10 vạn”. Có người mở lời. “Không bán”. Chú tiểu lắc đầu. “30 vạn”. “Không bán”. “100 vạn”. “Không... bán”. Nghe thấy hòn đá được trả tới 100 vạn đồng, chú tiểu không chịu nổi

nữa liền vội vàng quay trở về tìm sư phụ, nói với sư phụ những thông tin của buổi trả giá ngày hôm đó. Chú nói: “Thật kì lạ, đây rõ ràng chỉ là một hòn đá bình thường, tại sao lại có người lại muốn trả cả 100 vạn đồng để mua nó chứ?”

Sư phụ nghe xong chỉ nói: “Ta nói cho con biết, khi nó được ở chợ thức ăn thì chỉ có giá tiền của chợ thức ăn; khi nó được đặt ở chợ vàng bạc thì sẽ có giá tiền của chợ vàng bạc; khi nó được đặt tại chợ châu báu thì sẽ trở nên vô giá”.

Bài học làm người

Goethe đã từng nói: “Một người nếu muốn thành công thì trước tiên phải coi lại bản thân mình vĩ đại hơn thực tế thì mới được”. Cũng có nghĩa là khi chúng ta đề ra mục tiêu, tốt nhất nên cao hơn một chút so với trình độ thực tế của chúng ta, bởi làm như vậy mới có thể kích thích tiềm năng của bản thân, từ đó hoàn thành kì vọng đạt được mục tiêu đã đề ra. Thế nhưng khi đặt ra mục tiêu cho mình cũng không thể quá xa rời thực tế, vượt quá khả năng của mình. Nếu như mục tiêu đặt ra quá cao thì ngược lại sẽ không thể nào thực hiện được, do đó sẽ gây ảnh hưởng đến tính tích cực của mình.

Bất kì lúc nào chúng ta cũng tuyệt đối không được để tính tình nông nổi của mình gây ra ảnh hưởng tới việc xác định phương hướng, mà nên dùng phương thức làm việc và làm người để xác định rõ hình tượng xã hội đúng đắn của mình. Xác định nghề nghiệp sẽ quyết định địa vị của cả cuộc đời, bởi chúng ta cần hiểu cách làm thế nào để xác định chính xác vị trí của mình.

Có lúc chúng ta cùng cố gắng như nhau trong công việc, trong cuộc sống, nhưng những người khác nhau lại đạt được thành công khác nhau. Có người nhanh chóng công thành danh toại, sự nghiệp lên như điều gặp gió; có người lại mãi chỉ giậm chân tại chỗ, không hề có bước đột phá nào trong mọi mặt của cuộc sống. Một trong những nguyên nhân chủ yếu của sự khác biệt là do họ có xác định được đúng vị trí của mình hay không.

Xác định vị trí nói một cách đơn giản nghĩa là tìm kiếm một vị trí phù hợp. Một người nếu không muốn sống một cách tầm thường, nhạt nhẽo thì phải học được cách xác định vị trí cho mình: có thể làm gì, muốn làm gì, làm như thế nào cũng như trở thành một người như thế nào. Con người ta không thể sống đến đâu biết đến đó mà phải biết cách xác định vị trí, có nghĩa là biết cách dùng thái độ lý trí để theo đuổi một trạng thái tồn tại tốt đẹp hơn, như vậy mới có thể nắm được quyền chủ động của cuộc sống trong tay.

12. Đồ ki là kẻ thù của con người

Thời Chiến quốc, Ngụy Huệ vương bỏ ra rất nhiều tiền để thu hút anh hùng hào kiệt trong thiên hạ. Khi đó Bàng Quyên của nước Ngụy là người đầu tiên tới cầu kiến, trình bày với Ngụy vương những đạo lý giúp nước giàu binh mạnh. Ngụy Huệ vương nghe xong thì rất vui, bèn phong Bàng Quyên làm đại tướng.

Bàng Quyên hàng ngày thao luyện binh mã, bắt đầu từ những nước nhỏ ở xung quanh, đánh liền mấy trận đều giành chiến thắng, về sau ngay cả nước Tề cũng phải bại trận dưới tay ông. Bắt đầu từ khi đó, Ngụy Huệ vương càng thêm tin nhiệm Bàng Quyên. Bàng Quyên tự cho mình là một người vô cùng tài giỏi, nhưng ông cũng biết rằng Tôn Tẫn người nước Tề có bản lĩnh mạnh hơn mình. Tôn Tẫn là hậu duệ của đại tướng nước Ngô Tôn Vũ, chỉ có ông mới hiểu về cuốn “ Binh pháp Tôn Tử” do tổ tiên truyền lại, ông cũng từng cùng với Bàng Quyên theo học vị sư phụ nổi tiếng Quý Cốc Tử.

Về sau, Ngụy Huệ vương cũng nghe nói tới danh tiếng của Tôn Tẫn, có một lần Huệ vương khi trò chuyện với Bàng Quyên đã nhắc tới Tôn Tẫn. Bàng Quyên liền sai người đi mời Tôn Tẫn tới, cùng nhau cống hiến cho nước Ngụy. Chẳng ai ngờ Bàng Quyên có lòng dạ hẹp hòi, trước mặt Ngụy vương xàm tấu rằng Tôn Tẫn tư thông với nước Tề. Ngụy Huệ vương vô cùng tức giận liền xử tội Tôn Tẫn, cho khắc chữ lên mặt, còn chặt hai chân của Tôn Tẫn. May thay nước Tề có một viên sứ thần đến nước Ngụy để thăm hỏi, người đó liền lén cứu Tôn Tẫn ra, mang trở về nước Tề, sau đó tiến cử cho Tề Uy vương.

Năm 341 trước Công nguyên, Ngụy vương sai quân lính tấn công nước Hàn, Hàn liền cầu cứu nước Tề. Lúc này Tề Uy vương đã qua đời, con trai của ông là Tề Hằng vương liền sai Điền Kỳ, Tôn Tẫn dẫn quân đi cứu nước Hàn. Nhưng Tôn Tẫn không cứu Hàn mà lại trực tiếp tấn công nước Ngụy. Bàng Quyên nhận được tin báo nước mình đang lâm nguy chỉ còn cách dẫn binh gấp rút quay về. Nước Ngụy phát động một lượng binh lực rất lớn, buộc quân Tề phải rút lui. Bàng Quyên đi quan sát khu vực mà quân Tề đã đóng trại, phát hiện thấy trong khu vực doanh trại của quân Tề số lượng bếp lò đủ nấu cơm cho 10 vạn người ăn, lập tức sợ hãi không nói nên lời. Ngày hôm sau, Bàng Quyên dẫn đại quân đuổi theo đến chỗ đóng trại thứ hai của quân Tề, phát hiện thấy số bếp lò chỉ đủ nấu cho 5 vạn người. Ngày thứ ba, họ đuổi theo đến chỗ đóng trại thứ ba của quân Tề, phát hiện số bếp lò chỉ còn đủ nấu cho 2 vạn người mà thôi. Lúc này Bàng Quyên mới yên tâm, cười nói rằng: “Ta đã sớm biết quân Tề là lũ nhát gan. 10 vạn đại quân đến nước Ngụy, chỉ trong thời gian ba ngày mà đã bỏ trốn quá nửa”. Ông ta liền bố trí quân Ngụy đuổi theo quân Tề bất kể ngày đêm, đuổi đến tận Mã Lăng (nay là phía Đông Nam huyện Đại Danh tỉnh Hà Bắc), vừa đúng lúc trời tối. Đường Mã Lăng vô cùng chật hẹp, hai bên đường đều có chướng ngại vật.

Bàng Quyên đang rất căm tức vì không đuổi kịp quân Tề, bèn ra lệnh cho đại quân tiếp tục đuổi theo bất chấp trời tối. Đột nhiên có binh sĩ phía trước quay trở lại báo cáo rằng: “Đường phía trước đã bị cây gỗ chặn ngang rồi!” Bàng Quyên liền lên trước xem sao, quả nhiên thấy toàn bộ cây to ở bên đường đều bị chặt đổ, chỉ còn lại một cây lớn nhất là chưa bị chặt. Bàng Quyên sai quân lính mang lửa lại để soi, chỉ thấy trên cây đó có viết một dòng chữ: “Bàng Quyên chết ở dưới gốc cây này”. Bàng Quyên thất kinh kêu to lên một tiếng, vội vàng ra lệnh cho binh lính rút lui. Nhưng giờ thì đã muộn rồi, từ bốn phía xung quanh có hàng vạn mũi tên đồng loạt bay tới, nhắm thẳng vào quân Ngụy. Đúng lúc đó, hai bên đường Mã Lăng chợt vang lên tiếng những tiếng la hét, ở đâu cũng thấy phục binh của quân Tề. Thì ra đây chính là mưu kế của Tôn Tẫn, ông cố ý hàng ngày cho giảm bớt số lượng bếp lò xuống để dụ Bàng Quyên đuổi theo. Ông đã tính rất chính xác vào lúc này quân Ngụy sẽ tới Mã Lăng, cho các cung thủ mai phục sẵn ở xung quanh, rồi dặn dò quân lính đợi khi nào dưới gốc cây có ánh lửa thì đồng loạt bắn tên. Bàng Quyên lâm vào bước đường cùng, đành phải rút kiếm ra tự sát. Quân Tề thừa thắng xông lên đại phá quân Ngụy, bắt thái tử nước Ngụy làm con tin.

Nhà triết học Spinoza đã từng nói: “Trong con mắt của những người đố kỵ, nếu người khác bất hạnh hơn mình thì họ sẽ thấy vui vẻ, nếu người khác hạnh phúc hơn mình thì sẽ khiến họ bất an”. Khi một người ôm lòng đố kỵ với người khác, tâm trí của người đó đã bị làm cho méo mó, họ không những hi vọng người khác được làm hài lòng mà còn cảm thấy không vui trước sự hài lòng của người khác.

Có một người nọ rất đố kỵ với hàng xóm của mình, hàng xóm của anh ta càng vui vẻ thì anh ta càng thấy không vui. Cuộc sống của người hàng xóm càng tốt đẹp thì anh ta càng thấy đau khổ. Hàng ngày anh ta đều mong mỏi cho hàng xóm của mình gặp điều không may, hoặc là mong nhà hàng xóm bị cháy, hoặc là mong hàng xóm mắc một bệnh hiểm nghèo nào đó, hoặc mong trời mưa to sấm sét đánh trúng nhà hàng xóm, đánh chết một hai người nhà họ, hoặc mong con trai nhà hàng xóm chết yểu... Thế nhưng mỗi lần anh ta nhìn thấy nhà hàng xóm thì đều thấy họ sống rất tốt, hơn nữa lại còn thường xuyên tươi cười chào hỏi anh ta. Lúc này trong lòng anh càng cảm thấy khó chịu, chỉ muốn ném một quả mìn vào sân nhà hàng xóm cho cả nhà họ bị nổ chết hết, nhưng anh ta lại sợ sự trừng trị của pháp luật nên không dám làm.

Cứ như vậy, hàng ngày anh ta đều tự giày vò bản thân, sức khỏe ngày càng một giảm sút, trong lòng cứ như có một hòn đá đè nặng, ăn không ngon ngủ không yên.

Cuối cùng đến một ngày nọ, anh ta quyết định tạo cho nhà hàng xóm ít vận rủi. Tối hôm đó anh ta liền mua một vòng hoa tang ở cửa hàng, lén lút mang sang nhà hàng xóm. Khi vừa bước tới cửa nhà họ, chợt nghe thấy bên trong có tiếng người đang khóc, lúc này vừa hay hàng xóm bước từ trong nhà ra, nhìn thấy anh ta mang vòng hoa đến liền nói: “Anh đã đến sớm như thế này rồi sao?”

Xin cảm ơn! Cảm ơn!” Thì ra là cha của người hàng xóm vừa mới qua đời. Anh chàng kia đột nhiên cảm thấy thất vọng tràn trề, thở dài hai tiếng rồi ra về.

Bài học làm người

Đố kị là con quỷ ẩn náu trong lòng người, thường khiến con người ta mất đi lí trí. Một khi con người do đố kị mà không thể kiềm chế nổi bản thân mình thì sẽ gây ra những chuyện có hại cho người khác, từ đó khiến bản thân mình phải chịu trừng phạt, đây chính là cái gọi là “ác giả ác báo”.

Leo Tolstoy đã từng nói: “Đố kị là một loại cảm xúc đáng hổ thẹn”. Tính đố kị khiến con người nảy sinh ác cảm và sự căm ghét đối với những người tài giỏi hơn mình hoặc nhận được nhiều lời khen ngợi của người khác hơn mình, từ đó luôn hi vọng người khác sẽ bị đả kích hoặc bị suy sụp. Đây là một dạng méo mó về tâm hồn, cũng là biểu hiện của lòng dạ hẹp hòi. Chúng ta nên mong những điều tốt đẹp xảy ra với mọi người, tin tưởng những người ở bên cạnh mình, cảm thấy tự hào về thành tích của người khác, chứ không nên lúc nào trong đầu cũng chỉ nghĩ tới việc lấy lòng người khác. Người xưa có câu: “Niềm vui của một người không bao giờ bằng niềm vui của nhiều người”. Bạn sẽ nhận ra rằng chia sẻ niềm vui của người khác là một niềm hạnh phúc thuần túy hoàn toàn không hề có chút gánh nặng nào.

Friedrich Hegel đã từng nói: “Những người có tấm lòng đố kị thì tự bản thân họ không thể hoàn thành được sự nghiệp vĩ đại bèn cố gắng hết sức để hạ thấp sự vĩ đại của người khác, làm giảm tính vĩ đại của người khác để họ cũng tương tự như mình”. Những người đố kị với người khác thật ra là những người không tin vào chính bản thân mình, sợ mình sẽ bị đối phương bỏ cách quá xa. Bởi vậy muốn loại bỏ tính đố kị thì cần tạo cho mình lòng tự tin, phải coi những người giỏi hơn mình là tấm gương hoặc là mục tiêu để phấn đấu, từ đó cố gắng hết sức để nâng cao tố chất của bản thân. Ngải Thanh đã từng nói: “Đố kị là một khối u trong tâm hồn”. Nếu bạn muốn nhanh chóng loại bỏ khối u này thì hãy nhanh chóng điều chỉnh tâm trạng của mình, hãy trở thành một người có tấm lòng khoan dung độ lượng.

13. Làm người phải khiêm tốn ôn hòa

Franklin khi còn trẻ là một người rất mực tài hoa, nhưng vô cùng kiêu ngạo, ngông cuồng.

Một hôm, Franklin tới thăm một bậc tiền bối đã lớn tuổi. Khi cậu vừa ngáng đầu bước vào cửa thì bị va vào khung cửa một cái rất đau. Bậc tiền bối bước ra đón cậu nhìn thấy cảnh đấy thì cười và nói: “Chắc đau lắm phải không? Nhưng đây sẽ là thu hoạch lớn nhất của cậu khi tới thăm tôi ngày hôm nay. Một người muốn sống ở trên đời này bình an vô sự thì lúc nào cũng cần phải nhớ cúi thấp đầu xuống, đây cũng là bài học mà tôi muốn dạy cậu”.

Franklin đột nhiên tỉnh ngộ, cũng nhận thấy đây chính là nguyên nhân chính khiến cho rất nhiều các mối quan hệ xã giao của mình thất bại cũng như một số bi kịch trong vận mệnh của mình. Từ đó trở đi “lúc nào cũng cần phải nhớ cúi đầu thấp xuống” trở thành một trong những quy tắc sống của Franklin, cậu đã sửa được tật xấu kiêu ngạo của mình, quyết tâm làm một người khiêm tốn. Cũng chính nhờ đức tính cao đẹp này mà Franklin đã nhận được sự ủng hộ của đông đảo quần chúng nhân dân, đạt được thành công rất lớn trong sự nghiệp, trở thành một trong những bậc khai quốc công thần của nước Mỹ.

Một người nếu quá mạnh mẽ, không biết mềm mỏng trước cuộc sống thì sẽ gặp phải những sự công kích từ cuộc sống. Chỉ khi chúng ta trở nên khiêm tốn ôn hòa, dám cúi đầu trước thì mới nhận được sự chào đón của mọi người.

Năm 1860, Lincoln trở thành ứng cử viên của Đảng Cộng hòa tham gia cuộc bầu cử tổng thống Mỹ, đối thủ của ông là nhà triệu phú Douglas.

Khi đó, Douglas đã thuê một chiếc xe hơi vô cùng sang trọng, phần đuôi xe có đặt một khẩu pháo lớn, cứ đến mỗi trạm dừng lại cho nổ 30 tiếng pháo, thêm vào đó là đội cổ vũ rất nhiệt tình khiến bầu không khí vô cùng náo nhiệt, thanh thế vô cùng lớn. Douglas dương dương tự đắc nói với mọi người rằng: “Tôi phải để cho gã nhà quê Lincoln này thưởng thức hương vị của một nhà quý tộc là như thế nào”.

Trước tình hình đó, Lincoln không hề để ý một chút nào, ông vẫn cứ mua vé đi tàu điện như bình thường, cứ tới mỗi ga ông lại bước lên một chiếc xe ngựa kéo chuyên dùng để cày ruộng mà bạn bè đã chuẩn bị sẵn cho mình, sau đó diễn thuyết rằng: “Có rất nhiều người viết thư hỏi tôi rằng tôi có bao nhiêu tài sản. Thật ra tôi chỉ có một người vợ và ba đứa con trai, nhưng họ đều là những báu vật vô giá. Ngoài ra, tôi còn thuê một văn phòng, trong văn phòng có một chiếc bàn làm việc, ba chiếc ghế, ở góc tường còn có một giá sách lớn, mỗi quyển sách trên đó đều rất đáng để

chúng ta đọc. Bản thân tôi đã nghèo lại còn gầy gò, mặt thì dài, không có dáng phát tướng, quá thật là tôi chẳng có gì đáng để dựa vào cả, tôi chỉ có thể tin tưởng vào các bạn”.

Kết quả bầu cử hoàn toàn nằm ngoài dự đoán của Douglas, vì Lincoln đã thắng cử, trở thành tổng thống của nước Mỹ.

Khiêm tốn ôn hòa không chỉ mang lại cho chúng ta một tâm trạng tốt mà còn mang đến cho chúng ta những thu hoạch và niềm vui ngoài mong đợi.

Becky Hyde là một diễn viên lâu năm, bà không những có diễn xuất tinh tế mà còn rất thông minh. Nhưng tuổi già không tha cho bất kì ai, những năm tháng vô tình đã để lại trên mặt bà vô số nếp nhăn, khiến bà đánh mất đi sắc đẹp khiến nguyệt thẹn hoa nhường của mình trước kia.

Một hôm, bà vô tình nghe thấy một nữ diễn viên trẻ cùng đoàn làm phim với mình ngạo mạn nói với mọi người rằng: “Becky Hyde thì có gì là ghê gớm chứ, bất kì lúc nào tôi cũng có thể giành vai diễn của bà ta”.

Becky Hyde biết rằng đây là một nữ diễn viên trẻ đang có tiền đồ rộng mở, nhưng nếu cô ta không chịu sửa tật xấu tự cao tự đại, coi mình là trên hết thì không thể nào thành công được. Vậy là bà liền từ bên cạnh bước ra, vừa bình tĩnh vừa nghiêm khắc nói với cô diễn viên kia rằng: “Quả thật tôi chẳng có gì là ghê gớm cả, thế nhưng cũng phải nói thẳng rằng cho dù tôi không ở trên sân khấu cũng có thể giành được vai diễn của cô”.

Cô diễn viên trẻ này nghe thấy thế thì cũng chẳng coi là gì, cong cớn đáp: “Bà quá tự tin rồi đấy!”

Becky Hyde nói: “Vậy thì trong buổi biểu diễn tối nay chúng ta hãy thi tài xem sao”.

Tối hôm đó, Becky Hyde và cô diễn viên kia cùng lên sân khấu. Khi vở kịch chuẩn bị kết thúc, Becky Hyde muốn xuống sân khấu trước, để cô diễn viên kia ở lại diễn một đoạn nói chuyện qua điện thoại.

Trên sân khấu, sau khi Becky Hyde diễn cảnh uống rượu sâm-panh bèn đặt chiếc ly đựng rượu chân cao ở cạnh bàn, sau đó liền bước ra sau cánh gà. Chiếc ly rượu nằm một nửa ngoài mép bàn, nhìn có vẻ như sắp sửa đổ đến nơi rồi, khán giả thấy vậy thì hết sức lo lắng, dường như tất cả mọi người tập trung nhìn vào chiếc ly rượu chuẩn bị rơi xuống kia.

Cô diễn viên trẻ đành phải diễn nốt cảnh của mình trong khi không hề nhận được sự chú ý theo dõi của khán giả. Không cần nói cũng có thể thấy được tâm trạng lo lắng của khán giả đã làm hỏng cảnh diễn mà cô vốn có thể thể hiện tài năng của mình.

Vậy tại sao chiếc ly rượu kia lại không bị rơi xuống? Thì ra bậc thầy diễn xuất Becky Hyde trước khi lên sân khấu đã dùng băng dính trong dính chặt chiếc ly vào cạnh bàn rồi.

Sau sự việc này, cô diễn viên trẻ kia đã lĩnh hội được rằng: nếu có thể coi mỗi người mà mình từng gặp là thầy của mình thì sẽ học được rất nhiều kiến thức mà trong sách vở không bao giờ học được, đồng thời cũng có thể hóa giải rất nhiều những trở ngại và phiền phức không cần thiết. Đối với một diễn viên trẻ mới vào nghề thì điều này lại càng chính xác.

Cô diễn viên trẻ kia sau đó đã chủ động tìm đến gặp Becky Hyde, thành tâm thành ý thừa nhận sai lầm của mình.

“Hoa phù dung sớm nở tối tàn, tuổi trẻ kéo dài được mấy hồi”. Becky Hyde rộng lượng và chân thành nói với cô diễn viên kia rằng: “ Nếu sắc đẹp và tuổi trẻ là lá thư giới thiệu của một người, vậy thì phẩm hạnh cao quý chính là tấm bằng chứng nhận cho lòng tín nghĩa và danh dự”. Sau đó, bà liền lấy ra một quyển sổ ghi chép rất dày, đưa tặng cho cô diễn viên trẻ kia. Trong cuốn sổ ghi chép này, Becky Hyde đã ghi lại những kinh nghiệm và bài học phong phú trong suốt những năm tháng theo đuổi nghiệp diễn viên của mình, đồng thời ở trang đầu tiên của cuốn sổ bà đã đề tặng cô diễn viên kia mấy dòng chữ như sau: “Tôn kính với bậc tiền bối là bốn phân; khiêm tốn với những người cùng vai phải lứa là thân thiện; nhường nhịn dưới là cao quý, ôn hòa với tất cả mọi người là an toàn”.

Bài học làm người

Khi gặp những người hoặc những chuyện bất bình, có phải bạn cũng thường vì tức giận mà “xù lông giương cánh” lên không? Mà sự tức giận có giúp bạn giải quyết vấn đề hay không? Những người thông minh thật sự thường biết lấy nhu để thắng cương.

Tức giận nhìn thì có vẻ mạnh mẽ, còn ôn hòa lẽ nào không phải là một dạng sức mạnh hay sao? Sự tức giận có thể nhất thời khiến bạn oai phong, thể hiện sự bất bình của mình, nhưng kết quả thì sao chứ, nó không những phá hoại mối quan hệ giữa bạn với người khác mà còn ảnh hưởng đến hình tượng của bạn trong mắt mọi người. Bởi vậy chi bằng trước hết hãy chọn cách suy nghĩ ôn hòa, bình tĩnh, suy tính cho đại cục, dĩ hòa vi quý.

Lão Tử đã từng răn dạy người đời không nên “tự khoa trương”, “tự cho mình là đúng”, mà trong văn hóa truyền thống của Trung Quốc có không ít những bài học đầy giá trị về việc coi trọng chữ “hòa”. Khổng Tử đã từng nói: “Lễ chi dụng, hòa dĩ quý” (nghĩa là dùng lễ để đối đáp, coi trọng hòa khí). “Lễ”, “khiêm” và “hòa” đều thể hiện những đức tính truyền thống tốt đẹp của dân tộc Trung Hoa.

Khiêm tốn, ôn hòa, bình tĩnh giống như một vầng trăng tròn giữa đêm khuya. Khiêm tốn nhường nhịn là sự tự ngộ ra trong việc tu thân dưỡng tính, là sự tiến bộ trong nhân cách của bản thân. Đối xử tốt với mình, khoan dung với người thì dù gặp chuyện gì cũng sẽ được bình yên, có thể khiến những điều phiền muộn tự tan biến, trong lòng bạn sẽ trong sáng như ánh trăng, có một cuộc sống vừa tốt cho mình lại vừa tốt cho người khác.

Người xưa có câu: “Trời không tự khen mình cao, đất không tự khen mình dày”. Càng là những hạt lúa chắc mấy chín vàng thì càng nặng trĩu đầu xuống thấp. Có câu tục ngữ rằng: “Thùng rỗng kêu to”. Những người thật sự có tài năng và học vấn sẽ không bán rẻ học bản của mình, chỉ có những kẻ giống như “thùng rỗng” thì mới không ngừng khoe khoang khoác lác. Chúng ta hãy học tập theo những tấm gương tốt, giữ được đức tính khiêm tốn ôn hòa, thể hiện sự tu dưỡng và phong độ cao thượng của mình trong việc đối nhân xử thế.

14. Thay đổi khát vọng của bản thân cho phù hợp với tình hình

Ở vùng ngoại ô Bangkok có một ngôi chùa rất tĩnh mịch. Do nằm ở nơi xa xôi hẻo lánh nên ngôi chùa này không thường xuyên có người đến thăm viếng cho lắm.

Khi trụ trì cũ ngôi chùa này viên tịch, pháp sư Sutinak đến đây làm trụ trì. Khi vừa mới tới, ông liền đi quan sát tình hình ở xung quanh ngôi chùa, nhận thấy trên sườn núi ở gần chùa chỗ nào cũng mọc đầy những lùm cây bụi. Những lùm cây đó do sinh trưởng quá nhanh nên mọc rất um tùm rậm rạp, không theo hàng lối gì cả. Sutinak bèn tìm một chiếc kéo chuyên dùng để làm vườn, cứ có thời gian rảnh rỗi là ông lại đi cắt tỉa những lùm cây đó. Nửa năm sau, những bụi cây đó đã được cắt tỉa thành những bụi cây hình bán nguyệt.

Các sư tăng trong chùa không biết được trụ trì làm như vậy để làm gì bèn hỏi Sutinak, nhưng ông chỉ cười mà không đáp.

Ngày hôm đó, ngôi chùa tiếp đón một vị khách không mời mà tới. Người khách đó mặc quần áo rất đẹp, phong độ hơn hẳn người bình thường. Pháp sư bèn đón tiếp ông ta, chào hỏi, mời ngồi, rót trà. Người khách nói mình đang đi qua vùng này thì xe hơi bị hỏng, người lái xe hiện giờ đang sửa xe, còn ông thì vào thăm thú ngôi chùa này.

Pháp sư bèn cùng người khách đi tham quan khắp ngôi chùa. Trên đường đi, người khách bèn thỉnh giáo pháp sư một vấn đề rằng: “Con người ta phải làm thế nào mới có thể từ bỏ được dục vọng của mình?”

Ông liền đưa người khách đến sườn núi ở bên ngoài ngôi chùa. Người khách nhìn thấy khắp sườn núi đâu đâu cũng thấy những bụi cây được pháp sư cắt tỉa thành những hình thù đẹp mắt.

Pháp sư bèn cầm cây kéo đưa cho người khách và nói: “Chỉ cần thí chủ có thể làm giống như tôi, thường xuyên cắt tỉa một bụi cây thì dự vọng của thí chủ sẽ biến mất mà thôi”.

Người khách nghi ngờ cầm lấy cây kéo, bước tới một bụi cây, bắt đầu cắt tỉa nó.

Sau khoảng thời gian uống hết một ấm trà, pháp sư bèn hỏi người khách cảm thấy thế nào, người khách cười đáp: “Tôi cảm thấy dường như cơ thể mình nhẹ nhàng thoải mái hơn rất nhiều, nhưng những dự vọng thường xuyên ám ảnh trong đầu dường như vẫn chưa thể loại bỏ được”.

Pháp sư bèn nói: “Khi mới bắt đầu thì là như vậy, nếu thường xuyên cắt tỉa thì sẽ làm được”.

Khi người khách đó rời đi bèn hẹn với pháp sư rằng 10 ngày sau sẽ quay trở lại.

Pháp sư không biết rằng người khách đó là một ông trùm kinh doanh trong ngành giải trí nổi tiếng nhất ở Bangkok, gần đây ông ta gặp phải rất nhiều khó khăn chưa từng có trong công việc của mình.

10 ngày sau, ông trùm đó lại đến; 16 ngày sau lại đến tiếp... Trong vòng 3 tháng sau đó, ông ta đã cắt tỉa một bụi cây ở đó thành hình một con chim vô cùng lớn. Pháp sư bèn hỏi ông xem giờ đã hiểu được làm thế nào để loại bỏ dự vọng hay chưa? Ông trùm liền trả lời với nét mặt đầy vẻ xấu hổ: “Có thể là do tôi quá ngu dốt nên mỗi lần đến đây tỉa cây đều cảm thấy tinh thần thoải mái, trong lòng chẳng có gì phiền muộn. Nhưng cứ rời khỏi chỗ này, trở về với cuộc sống của mình thì tất cả dự vọng của tôi lại xuất hiện y như cũ”.

Pháp sư chỉ cười mà không nói gì.

Sau khi bụi cây hình con chim của ông trùm kia đã hoàn thành, pháp sư Sutinak lại hỏi ông ta vẫn câu hỏi đó, và câu trả lời của ông ta vẫn không có gì thay đổi.

Lần này, pháp sư bèn nói với ông trùm đó rằng: “Thí chủ, thí chủ có biết vì sao lúc mới đầu bản tăng lại đề nghị thí chủ đi cắt tỉa bụi cây không? Bản tăng chỉ hi vọng mỗi lần thí chủ cắt tỉa cây đều nhận ra rằng những phần cây đã bị cắt đi rồi sẽ mọc lại như cũ. Điều này cũng giống như với dự vọng của chúng ta, đừng hi vọng có thể loại bỏ chúng hoàn toàn. Điều mà chúng ta có thể làm chỉ là cố gắng hết sức để cắt tỉa nó sao cho đẹp hơn mà thôi. Từ bỏ dự vọng rồi, chúng sẽ lại giống như những bụi cây này nhanh chóng mọc trở, không lúc nào ngừng. Nhưng nếu thường xuyên cắt tỉa thì sẽ có thể trở thành một cảnh tượng đẹp đẽ. Đối với danh lợi, chỉ cần biết thế nào là đủ để dừng lại đúng lúc thì nó sẽ là những thứ có ích, không nên coi danh lợi là những điều xấu xa của tâm hôn”.

Ông trùm kia liền tỉnh ngộ.

Bài học làm người

Dục vọng là bản năng của con người, cả cuộc đời con người luôn bị dục vọng khống chế. Có dục vọng không phải là điều xấu, bởi những dục vọng thích hợp là động lực ban đầu giúp con người tiến bộ, thúc đẩy con người không ngừng nỗ lực, tích cực đấu tranh để đáp ứng dục vọng của mình, thực hiện giá trị cuộc sống của mình. Nhưng nếu dục vọng quá lớn hoặc quá nhiều thì sẽ gây phản tác dụng. Một người càng muốn có được nhiều hơn thì dã tâm càng lớn, cũng càng gan lớn mật hơn, thậm chí không ngại đi theo những con đường tà đạo. Bởi vậy chúng ta nên biết khống chế dục vọng của mình ở mức độ phù hợp, một khi thấy nó trở nên quá lớn thì phải kịp thời điều chỉnh giảm bớt.

Người xưa nói rất hay: “Con người chết vì tiền bạc, con chim chết vì miếng ăn”. Điều này hoàn toàn liên quan tới dục vọng. Dục vọng của con người thì có rất nhiều, nhưng không phải nhu cầu của ai cũng bình thường, ví dụ như về mặt tiền bạc và vật chất, có những người theo đuổi nhu cầu quá lớn. Càng nghiêm trọng hơn nữa là nếu dục vọng này nằm ngoài phạm vi khả năng của họ thì họ sẽ tìm mọi cách, thông qua mọi con đường không chính đáng để đạt được, từ đó đi vào con đường phạm pháp, hủy hoại cuộc đời mình.

Johnson đã từng nói: “Giá trị quan trọng nhất của con người ở chỗ kiềm chế những sự xúc động quá mức trong bản năng của mình”. Bởi vậy, vào trường hợp khi dục vọng của một người trở nên quá mức mà có thể bình tĩnh lại để sửa đổi thì người đó đã thực hiện được giá trị quan trọng của bản thân mình, là một tấm gương đáng để người khác học tập.

Bởi vậy, khi đứng trước dục vọng chúng ta có thể suy nghĩ đầy lý trí thì cũng coi như là đã “đắc đạo” trên con đường của đời người.

15. Làm việc gì cũng phải nhiệt tình

Trước kia có một vị tướng quân nhận lệnh đến sa mạc tham gia diễn tập. Để được ở cùng chồng, vợ của vị tướng cũng đi cùng ông tới căn cứ lực lượng quân trên sa mạc. Ban ngày tướng quân đi tham gia diễn tập nên phải để người vợ ở lại một mình trong căn phòng nhỏ lợp bằng tôn trong doanh trại. Ban ngày ở sa mạc nhiệt độ lên rất cao, nóng đến mức khiến người ta khó lòng chịu được. Điều khiến bà thấy khó chịu nhất chính là không có ai để trò chuyện, bởi xung quanh chỉ toàn người Mexico và người da đỏ, mà họ lại không hề biết nói tiếng Anh, còn bản thân bà cũng không hiểu tiếng Mexico và tiếng của thổ dân da đỏ, hàng ngày việc duy nhất mà bà có thể làm là ngồi ngóng chồng mau chóng trở về. Bà thấy rất buồn chán, do vậy bèn viết thư cho cha mẹ mình, nói rằng mình muốn vứt bỏ tất cả để trở về nhà.

Chẳng bao lâu sau cha bà viết thư trả lời, nội dung của bức thư đó rất ngắn gọn, chỉ vắn vắn có hai dòng chữ, nhưng hai dòng chữ này đã vĩnh viễn khắc ghi trong tâm trí của bà, thậm chí còn thay đổi cả cuộc sống của bà nữa. Hai dòng chữ đó là: “Hai người từ trong lao nhìn ra ngoài cửa sổ, một người nhìn thấy toàn bùn đất, còn người kia lại thấy những vì sao”.

Bức thư trả lời ngắn gọn mà súc tích của người cha đã khiến bà chột bưng tình ngộ, cuối cùng bà đã hiểu được tâm lòng của cha mình, bà thấy rất xấu hổ và hạ quyết tâm sẽ tìm thấy những vì sao của mình trong sa mạc.

Từ đó trở đi, bà bắt đầu nỗ lực kết bạn với mọi người, và những người dân địa phương cũng rất nhiệt tình giao lưu trò chuyện với bà, phản ứng của họ khiến bà thấy kinh ngạc. Dần dần bà bắt đầu cảm thấy thích thú cuộc sống của người dân địa phương, và người dân địa phương cũng rất hào phóng tặng bà những món đồ mà bản thân họ vốn rất yêu quý, không nỡ bán cho khách du lịch. Bà bắt đầu tiến hành tìm hiểu, nghiên cứu về cây xương rồng và những loài thực vật khác trên sa mạc, đồng thời cũng học hỏi những kiến thức về động vật sa mạc. Có những lúc bà còn cùng với người người dân địa phương ngắm mặt trời lặn trên sa mạc, tìm những mảnh vỏ ốc còn lưu lại trên sa mạc từ hàng mấy vạn năm về trước, khi nơi đây vẫn còn là biển cả. Bắt đầu từ đó, cuộc sống của bà đã có những thay đổi rất lớn, môi trường khắc nghiệt tưởng chừng như không thể nào chịu đựng nổi giờ trở thành cảnh tượng khiến người ta hưng phấn và không thể nào quên. Bà không hề còn có ý định vứt bỏ tất cả để quay về nhà nữa, bắt đầu thấy thích nơi này.

Trên thực tế vẫn cứ là vùng sa mạc đó, vẫn là những người dân địa phương đó, vậy rốt cuộc là nguyên nhân gì đã khiến cuộc sống của bà thay đổi nhiều tới như vậy? Đáp án chính là tâm trạng của bà, là sự nhiệt tình đối với cuộc sống của bà. Từ đó một người bi quan, chỉ nhìn thấy toàn đất cát trên sa mạc, nhưng sau khi tâm trạng của bà trở nên lạc quan và tích cực, bà đã tìm lại được sự

nhiệt tình của mình, đã nhìn thấy những vì sao. Ngọn lửa nhiệt tình một lần nữa được đốt lên đã giúp bà tiến hành một sự mạo hiểm có ý nghĩa nhất trong cuộc sống của mình. Do những phát hiện về thế giới mới khiến bà vô cùng hứng thú nên bà đã viết một cuốn sách về cuộc sống nơi đây với nhan đề “Căn cứ của niềm vui”.

Đối với việc gì cũng nhiệt tình thì sẽ có mong muốn và động cơ để làm việc, mới có thể khai thác tiềm năng của bản thân, mới có thể kiên trì cho tới khi hoàn thành công việc một cách xuất sắc.

Stephanie là một nhân viên tiếp thị tạp chí, dựa vào lòng nhiệt tình của mình, cô đã từng bán được 6 loại tạp chí trong văn phòng của Napolenon Hill! Trong sách của mình, Hill đã hồi tưởng lại câu chuyện này như sau:

“Trước Stephanie đã từng có một nhân viên tiếp thị tới bán tờ tạp chí ‘Tuần báo kinh tế’ rồi. Anh ta có dáng vẻ uể oải ủ rũ, hơn nữa từ trong lời nói của mình có thể thấy được anh ta đang vội vàng mong kiếm được khoản hoa hồng từ tiền đặc cọc của tôi. Nhưng anh ta không thể đưa ra bất kì lý do nào làm tôi bị thuyết phục, bởi vậy tôi đã không đặt mua báo.

Khoảng một tuần sau, Stephanie đã tới văn phòng của tôi. Cô giới thiệu cho tôi mấy loại tạp chí khác nhau, trong số đó cũng có tờ ‘Tuần báo kinh tế’. Cô nhìn trên bàn làm việc của tôi và nhận thấy trên đó có bày mấy loại tạp chí, bèn kêu lên rằng: “Ồ, tôi nhận ra rồi, ngài rất thích đọc sách báo và các loại tạp chí”.

Chỉ một câu nói ngắn gọn như vậy, thêm vào đó là gương mặt vui vẻ tươi cười và giọng điệu chân thật, nhiệt tình của mình, cô đã thành công trong việc làm gián đoạn công việc của tôi, khiến tôi cũng phải chuẩn bị lắng nghe xem cô sắp sửa nói điều gì. Do khi cô vừa bước vào phòng, tôi đã quyết tâm sẽ không đặt những tài liệu mà mình đang cầm trong tay xuống, rồi lịch sự khắc khéo cô rằng: ‘Tôi đang rất bận, không muốn bị người khác làm phiền’. Thế mà giờ đây tôi lại đang thấy rất tự hào khi nhận được lời đánh giá của cô, bèn đặt những tài liệu trong tay mình xuống, lắng nghe xem cô định nói những gì.

Stephanie ôm trong lòng một bó tạp chí lớn, tôi vốn tưởng rằng cô sẽ bày những tờ tạp chí này ra rồi thuyết phục tôi đặt mua chúng, nhưng cô lại không làm như vậy. Cô nhìn thấy trên bàn của tôi có một tập luận văn của Emerson bèn hào hứng cùng tôi thảo luận về bài luận văn ‘Bàn luận về tiền lương’ của Emerson, nhờ cô mà tôi đã có được một số quan niệm mới.

Sau đó, cô bèn hỏi tôi rằng: ‘Người thường nhận được những loại tạp chí nào?’ Sau khi tôi trả lời, trên mặt cô liền nở một nụ cười, sau đó mới bày những tờ tạp chí mà cô đang cầm trong tay ra, đặt chúng thành một chôn trên bàn làm việc trước mặt tôi, rồi tiếp tục phân tích, nói rõ cho tôi biết

nguyên nhân tại sao tôi phải đặt mua mỗi loại tạp chí một tờ: Tờ ‘Bưu điện tối thứ bảy’ có thể cho chúng ta thưởng thức những cuốn tiểu thuyết trong sạch nhất; tờ ‘Bản thảo văn học’ giới thiệu cho tôi các tin tức dưới hình thức bản thảo; tờ ‘Tuần báo kinh tế’ có thể giúp tôi hiểu biết về những động thái mới nhất trong cuộc sống của các nhân vật lãnh tụ giới công thương nghiệp...

Thế nhưng tôi lại không hề có phản ứng nhiệt tình như cô tưởng tượng. Do vậy cô lại nhẹ nhàng nhắc gợi ý cho tôi rằng: ‘Những nhân vật có địa vị như ngài đây chắc hẳn phải nắm bắt thông tin thật nhạy bén, khiến thức sâu rộng’.

Đúng vậy, lời nói của cô quả thật rất đúng đắn, vừa là một lời khen ngợi, lại vừa là một lời khiển trách nhẹ nhàng. Điều này khiến tôi ít nhiều cảm thấy xấu hổ, bởi cô đã từng điều tra về những tài liệu mà tôi đã đọc, trên bàn làm việc của tôi chưa có 6 loại tạp chí mà cô đang đến tiếp thị. Vậy là, một cách hết sức tự nhiên, tôi bèn hỏi cô rằng: ‘Đặt mua 6 loại tạp chí này thì cần bao nhiêu tiền?’

‘Có đáng bao nhiêu tiền đâu, cộng tất cả lại vẫn chưa bằng số tiền ngài phải bỏ ra để có được phần bản thảo mà ngài cầm trong tay kia’.

Cuối cùng Stephanie rời đi, mang theo đơn đặt hàng 6 loại tạp chí của ông. Nhưng đây vẫn chưa phải là toàn bộ kết quả tiếp thị mà cô có được nhờ sự nhiệt tình của mình. Sau khi có được sự đồng ý của tôi, cô đã tới những văn phòng khác để tiếp thị. Kết quả trước khi rời đi, cô đã thuyết phục được 5 nhân viên khác của tôi đặt mua tạp chí của cô”.

Chính sự nhiệt tình của Stephanie đã làm cho Napoleon Hill phải cảm động, cô đã thành công trong việc tiếp thị tạp chí cho ông. Không thể phủ nhận rằng trong câu chuyện này, lòng nhiệt tình có tác dụng vô cùng to lớn.

Bài học làm người

Parker đã từng nói: “Cuộc đời luôn tràn ngập lòng nhiệt tình là cuộc đời mà mọi chuyện đều được như ý”. Khi một người tràn đầy nhiệt tình với cuộc sống thì người đó sẽ thấy được mặt tích cực của cuộc sống, và lúc nào cũng ghi nhớ tới những điều tốt đẹp này, trở thành nguồn sức mạnh giúp người đó luôn giữ niềm tin. Khi một người tràn đầy nhiệt tình với việc học tập thì người đó sẽ nỗ lực để khắc phục mọi khó khăn, đồng thời có thể cảm nhận được niềm vui mà sự thành công mang lại một cách tốt nhất. Khi một người tràn đầy nhiệt tình với công việc của mình thì người đó sẽ đầu tư toàn bộ sức lực và tinh thần của mình vào công việc, tìm mọi cách để hoàn thành công việc, khiến cấp trên và các đồng nghiệp phải nể phục, được mọi người yêu mến.

Một người tràn đầy lòng nhiệt tình thì sẽ luôn có vẻ rất năng động, vì thế sẽ được mọi người yêu quý và thích kết bạn, đồng thời cũng hết sức tin tưởng người đó. Cũng vì lòng nhiệt tình mà mọi

người sẽ tận tình giúp đỡ và đối xử tốt với người đó... Có thể nói rằng lòng nhiệt tình là tài sản lớn nhất trong cuộc đời của chúng ta, chỉ cần chúng ta có lòng nhiệt tình thì sẽ luôn có được nguồn sức mạnh tinh thần lớn lao, làm việc gì cũng sẽ được thuận lợi.

16. Ngừng oán trách người khác

Trong một ngôi làng nhỏ ở vùng núi phía Bắc nước Anh có một gia đình nọ, có thể nói họ là những người nghèo khổ nhất trong số những người nghèo khổ ở ngôi làng đó. Gia đình này chỉ có hai vợ chồng là đang ở trong độ tuổi lao động, còn lại đều là người già và trẻ nhỏ, hơn nữa ông già kia là cha của người vợ và là ông ngoại của lũ trẻ năm nay đã hơn 80 tuổi rồi. Ông mắc phải một căn bệnh, không thể tự chăm sóc bản thân nên hàng ngày đều phải có một người trong nhà làm nhiệm vụ trông nom ông. Do hoàn cảnh gia đình hết sức khó khăn nên cả ba đứa trẻ đều rất hiểu biết, khi cha mẹ ra ngoài làm việc chúng đều biết chăm sóc ông ngoại ốm yếu, hoặc đến cánh rừng ở gần đó để hái nấm hoặc những thứ khác có thể ăn được mang về.

Johnson là đứa trẻ nhỏ tuổi nhất trong gia đình này. Tuy còn nhỏ nhưng cậu bé cũng hiểu biết chẳng kém các anh chị của mình, cũng biết làm thế nào để chia sẻ gánh nặng với mọi người trong gia đình. Một hôm, Johnson và anh trai đi vào rừng hái nấm, còn chị gái cậu ở nhà trông ông. Lần này, Johnson và anh trai tìm được rất nhiều những cây nấm vừa to vừa dày, đủ cho cả nhà ăn trong mấy bữa. Đợi sau khi hai anh em về đến nhà, cô chị gái liền đi làm cơm, anh trai đi nhặt củi, còn Johnson thì chịu trách nhiệm đi gọi cha mẹ đang làm việc dưới anh hoàng hôn về nhà. Nhìn thấy các con đã nấu xong một nồi súp nấm, cha mẹ chúng rất vui. Như thường lệ, người mẹ phải xúc cho ông ăn nên mấy cha con ngồi ăn cơm trước, nhưng Johnson không biết đã chạy đi chơi ở đâu, bởi vậy hôm nay chỉ có người cha và anh trai, chị gái của cậu bé cùng ngồi ăn cơm.

Bữa cơm đang ăn được nửa chừng thì ông ngoại, cha, anh trai và chị gái đều lần lượt cảm thấy đau bụng, người mẹ vội vàng đi tìm một vị bác sĩ trong làng tới, khi đi qua nhà hàng xóm liền nhờ họ giúp mình tìm cậu bé Johnson về nhà. Đúng lúc Johnson đang chơi đùa cùng các bạn nhỏ trong làng thì bị người hàng xóm gọi về, cậu nhìn thấy vị bác sĩ đang lắc đầu nói với mẹ mình rằng tất cả mọi người đều vô phương cứu chữa, ông ngoại, cha, anh và chị của cậu đều chết do ăn phải nấm độc. Trong làng từ lâu đã có những chuyện tương tự như vậy xảy ra, nhưng Johnson chưa từng nghĩ rằng việc đó lại có thể xảy đến với gia đình mình, hơn nữa còn khiến cậu cùng lúc mất đi bốn người thân trong gia đình.

Mẹ cậu dường như đã suy sụp hoàn toàn, nhưng khi nhìn thấy cậu bé Johnson còn thơ dại thì bà biết rằng mình phải tiếp tục sống vì con. Vậy là hai mẹ con họ dựa vào nhau mà sống. Cho đến năm Johnson mười bốn tuổi, trong thành phố có người đang tuyển người làm, Johnson bèn khai man rằng mình đã mười sáu tuổi, sau đó cậu liền lên thành phố, đó chính là thủ đô London.

Sau khi tới London, lũ trẻ đi cùng với Johnson mới biết rằng công việc của chúng vất vả đến thế nào. Hàng ngày chúng đều phải làm việc ít nhất 16 tiếng đồng hồ, hơn nữa tiền công thì rẻ mạt, về

cơ bản không hề giống như những điều mà người tuyển mộ đã nói. Cho dù như vậy, Johnson cũng chỉ còn cách tiếp tục làm việc, bởi cậu không hề biết gì về thành phố London, hơn nữa lại không một xu dính túi. Trong một góc của bãi chứa phế thải của xưởng làm việc, Johnson phát hiện ra có một quyển sách về y học. Khi những người khác sau khi làm việc vất vả đều vui đầu vào ngủ thì Johnson lại say sưa đọc quyển sách đó như một người bị đói kiến thức. Với trình độ văn hóa của mình, có rất nhiều chỗ trong quyển sách này mà cậu không thể nào hiểu được, nhưng Johnson cứ như bị quyển sách này mê hoặc vậy, cứ khi nào có thời gian rảnh rỗi là cậu lại vui đầu vào đó. Dần dần Johnson đã trở thành một bác sĩ nhí có chút danh tiếng.

Giờ đã dành dụm được một ít tiền, Johnson quyết định sẽ đi theo con đường y học, cậu đến hiệu sách cũ mua rất nhiều những cuốn sách về ngành y, nhưng đúng vào lúc này thì cậu nhận được tin dữ từ quê hương: mẹ cậu do lâm bệnh nặng đã qua đời. Thì ra mẹ cậu do phải làm việc quá sức, thêm vào đó ăn uống lại không đầy đủ nên kết quả là... Johnson vừa mới có hi vọng vào cuộc sống giờ lại phải chịu một nỗi đau đớn khôn tả, cậu không thể hiểu được vì sao số phận của mình lại bất hạnh đến như vậy, có lẽ Thượng đế không muốn mình cậu trở thành một bác sĩ chữa bệnh cứu người. Đúng vào lúc cậu cảm thấy chán nản và định bỏ mặc tất cả thì vô tình lại đọc được một câu nói trong một cuốn sách của nhà văn nổi tiếng người Mĩ- Washington Owen: “Nếu có người lúc nào cũng oán trách tài năng thiên phú của mình bị mai một, thường xuyên bị từ chối thì đó là những kẻ lười biếng và có ý chí không kiên định, chỉ đang cố làm ra vẻ trước mặt người khác mà thôi...”

“Johnson không phải là một kẻ lười biếng, ý chí của cậu ấy rất kiên định, hơn nữa bắt buộc phải kiên định, cậu ấy sẽ không làm bộ làm tịch trước mặt bất kì ai!” Johnson đứng trước phần mộ của người thân trong gia đình tự nói với mình như vậy, và cũng là cậu đang nói nói những người đã mất. Sau đó cậu quay lại London, viết thư cho nhà quý tộc Denalis, bởi nếu cậu muốn phát triển sự nghiệp y học của mình thì bắt buộc phải có được sự giúp đỡ của nhà quý tộc này. Trong thư Johnson có viết: “Tất cả mọi sự oán trách đối với thế giới đều không đúng, tôi chưa từng thấy một thiên tài thực sự nào bị mai một. Thông thường chỉ là do sai lầm của mình những kẻ thất bại dẫn tới vận đen của họ mà thôi”.

Quả nhiên Johnson đã không thất bại. Mấy năm sau, chàng thanh niên nhà quê trước đây không có một xu dính túi giờ đã trở thành bác sĩ Johnson nổi tiếng của thành phố London. Dựa vào khả năng xuất sắc của mọi người. Những người không muốn chịu đựng gian khổ đều có thể tìm ra nhiều lý lẽ để rút lui. Khi thực tế không còn lý do gì nữa thì họ sẽ oán trách ông trời không công bằng. Thông thường những người giành được thành công cuối cùng đều là những người tích cực, chủ động, phản ứng nhanh nhạy. Lúc nào họ cũng chuẩn bị sẵn sàng để đối mặt với bất kì cơ hội và thách thức nào, viện lý do để từ chối là những thứ ít khi xuất hiện trong từ điển của họ.

Bài học làm người

Hễ gặp phải thất bại hay những điều không may mắn, chúng ta thường oán trách ông trời không có mắt, đối xử bất công với chúng ta. Những ví dụ như vậy không hề thiếu trong cuộc sống và trong việc học tập hàng ngày của chúng ta. Con người dường như đều có chung một quan niệm, họ cho rằng sự việc không thể thành công thì phần lớn do ông trời đã không phù hộ cho họ. Nhưng đúng như Washington Owen đã nói, oán trách thường là sự từ chối, là lý do của những kẻ lười biếng và có ý chí không kiên định.

Nguồn gốc của những lời oán trách xuất phát từ sự việc không thành công, nhưng chúng ta nên dùng lý trí của mình để thử nghĩ mà xem, nguyên nhân dẫn tới thất bại là gì, lẽ nào quả thực là do ông trời gây ra? Vậy tại sao còn rất nhiều người khác lại có thể biến thất bại thành thành công? Điều này chứng tỏ vấn đề lớn nhất chính là ở chỗ chúng ta, không thể trách ông trời, càng không thể trách người khác.

Có những lúc chúng ta cho rằng bản thân mình giống như một con thiên lý mã, thế nhưng vẫn không thể vượt lên được, vậy là chúng ta bèn oán trách mình đã không gặp được người chủ tốt. Có những lúc chúng ta cho rằng mình đối xử với bạn bè rất mực chân thành, thế nhưng vẫn bị người khác chê trách, vậy là bèn oán trách lòng tốt của mình chẳng được báo đáp. Có những lúc chúng ta cho rằng mình đã bỏ ra rất nhiều công sức rồi, thế nhưng vẫn không tránh khỏi thất bại, vậy là bèn oán trách thời vận của mình chẳng ra sao... Dường như cứ mỗi lần gặp chuyện không theo ý mình là chúng ta lại có thể tìm ra những lý do đằng sau đó, mà những lý do này rất ít khi là do lỗi của chúng ta. Đây chính là sai lầm trong tư duy mà chúng ta thường mắc phải, chúng ta quên rằng chính bản thân mình mới là người quyết định mọi việc của mình. Chúng ta hãy nhanh chóng ngừng oán trách người khác mà hãy bình tĩnh lại để tổng kết ra kinh nghiệm và bài học, phân tích nguyên nhân thất bại từ mọi mặt: Không gặp được người chủ tốt có phải là do bản thân mình không có tài năng gì vượt trội để thể hiện ra hay không? Bị bạn bè hiểu nhầm có phải do gặp vấn đề trong giao tiếp hay không? Như vậy chúng ta sẽ nhận ra rằng mỗi sự việc đều có thể được giải quyết thông qua biện pháp điều chỉnh của bản thân, và không hề có liên quan gì đến đối tượng oán trách của chúng ta cả.

17. Làm người phải biết tiến biết lùi

Sau khi Hán cao tổ Lưu Bang tạ thế, Lã hậu lâm triều chấp chính. Thuyền Vu (tức vua) Hung Nô là Mạo Đốn từng vây hãm 30 vạn quân Hán của Lưu Bang tại Bành Thành suốt bảy ngày trời, bởi vậy rất coi thường nhà Đại Hán, tuy vậy đối với Lưu Bang vẫn còn chút kính trọng.

Lưu Bang mất rồi, Thuyền Vu Mạo Đốn bèn trở lên kêu ngạo, muốn gây chiến với nhà Hán bèn phái sứ giả đưa tới cho Lã hậu một bức thư, trong thư có viết: “Bản vương đang cô đơn buồn bã, sinh ra ở vùng thảo nguyên mênh mông, lớn lên giữa những khu lều trại đầy bò ngựa, đã nhiều lần đến biên giới, hi vọng có thể dạo chơi ở Trung Quốc. Sau khi điện hạ mất đi, hoàng hậu cô đơn lạnh lẽo, cả hai chúng ta đều chẳng được vui, cũng chẳng có cách nào làm cho mình vui lên được, hi vọng có thể lấy được tất cả những gì ta có đổi lấy những cái mà nàng không có”.

Đây rõ ràng là một bức thư cầu hôn có lời lẽ vô cùng xác xược, Thuyền Vu Mạo Đốn đã có hàng đàn thê thiếp, đương nhiên là chẳng thích thú gì thước một bà lão như Lã hậu cả, chẳng qua muốn trêu chọc thái hậu để làm nhục Trung Quốc mà thôi.

Lã hậu sau khi đọc thư xong thì dùng dưng nổi giận, bèn triệu tập quần thần lại bàn bạc, muốn cất quân thảo phạt Hung Nô để rửa mối nhục này.

Em rể của Lã hậu là Phàn Khoái là người đầu tiên đứng ra lớn tiếng: “Thần nguyện đem 10 vạn binh mã đi san bằng Hung Nô!” Lã hậu đang cả mừng thì Quý Bố tức giận lên tiếng: “Phải mang Phàn Khoái ra chém đầu”.

Mọi người trên triều đình đều giật mình sợ hãi, không biết Quý Bố ăn gan hùm ở đâu mà lại dám đòi chém đầu một bậc khai quốc công thần.

Quý Bố tiếp tục tâu rằng: “Năm xưa khi Hán đế dẫn 30 vạn tinh binh đi thảo phạt Hung Nô, bị vây khốn ở Bành Thành suốt bảy ngày bảy đêm, khi đó Phàn Khoái cũng ở trong quân, cũng đành bó tay chịu trói, nay lẽ nào chỉ với 10 vạn binh mã lại có thể san phẳng được đất Hung Nô? Việc này có khác nào là lừa dối điện hạ, phạm tội khi quân, theo luật thì phải chém đầu”.

Phàn Khoái bị chất vấn như vậy thì không nói được gì, những tướng lĩnh khác cũng bàn tán xôn xao, nói rằng một người anh dũng như Hán cao tổ mà còn bị vây khốn ở Bành Thành, thế lực của Hung Nô quả thật là rất mạnh, Phàn Khoái khó lòng mà đánh thắng trận này.

Lã hậu sau khi nghe ý kiến của quần thần bèn suy nghĩ lại thì thấy quả đúng là như vậy, bèn chịu nuốt mối hận này vào trong lòng, bãi triều trở về nội dung không nhắc đến chuyện thảo phạt Hung Nô nữa.

Về sau Lã hậu để làm yên lòng Thuyền Vu Mạo Đốn đành phải chịu nhẫn nhục viết một bức thư từ chối, đại ý của bức thư là: “Thuyền Vu đã không quên nước Trung Quốc chúng tôi, hạ cố viết thư, người trong nước chúng tôi đều vô cùng sợ hãi. Trộm nghĩ tôi thân cô thế cô, sức khỏe suy yếu, răng đã rụng không ít rồi, bước đi không còn vững nữa, quả thật không xứng đáng với Thuyền Vu. Nước tôi vốn không có tội tình gì, mong được người bỏ qua cho. Tôi có một cỗ xe hai bánh, tám ngựa kéo vẫn thường ngồi, nay xin tặng lại cho ngài”. Sau đó phải hoạn quan Trương Trạch mang đi.

Thuyền Vu Mạo Đốn vốn cho rằng triều đình nhà Hán nhất định sẽ dốc toàn lực để tấn công mình nên đã tăng cường chuẩn bị, thật không ngờ lại chỉ có mỗi sứ giả của nhà Hán đến. Đọc thư xong ông ta ngỡ lại còn cảm thấy xấu hổ, bèn phái sứ giả mang ngựa tốt đến tặng lại cho Lã hậu, trong thư có viết: “Tôi ở nơi hoang dã, không biết tới lễ nghĩa của Trung Quốc, mong điện hạ thứ tội cho”. Sau đó thì xin hòa thân với triều đình nhà Hán.

Bài học làm người

Cuộc đời của con người vốn rất dài và thay đổi bất ngờ, trên con đường tiến lên phía trước khó tránh khỏi gặp phải những chuyện uất ức, đau lòng. Va phải bức tường trước mặt không hề đáng sợ, điều đáng sợ là va phải bức tường mà không biết quay đầu lại, thấy đau mà không biết thay đổi suy nghĩ. Làm người phải có lúc tiến lúc lùi, lùi lại không có nghĩa chúng ta là những kẻ hèn nhát, càng không chứng tỏ chúng ta đánh mất nguyên tắc và lòng tự tôn của mình, mà đây chỉ là một cách đối nhân xử thế và là biểu hiện của trí tuệ mà thôi.

Kẻ mạnh biết lùi lại thì càng thêm mạnh. Biết tiến biết lùi, kết hợp cả nhu lẫn cương mà không làm mất đi phong độ của một con người. Lùi lại một bước để tiến hai bước, tạm thời lùi bước là để có thể tiếp tục tiến lên. Biết cách lùi bước, học được đức tính khiêm tốn là phẩm chất lớn nhất mà chúng ta có được trong cuộc đời.